

primorski utrip

ČASOPIS ZA SLOVENSKO ISTRO IN ZAMEJSTVO PIRAN-IZOLA-KOPER

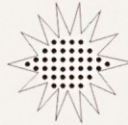

FOTO COLOR LABORATORIJ
Quicklab
BERNARDIN
Obala 7, 6320 Portorož
Tel.: +386 05 674 08 80
Za prenos fotografije s CD, diske, Smart Media, Compact Flash iz digitalnega fotoaparata na fotografski papir
E-mail: fotoquicklab@siol.net
www.geocities.com/quicklab_fotolaboratorij

Februar 2009 Leto 15 Številka 180 CENA 1 EUR IZHAJA 15. V MESECU /Poštnina plačana pri pošti 6320 Portorož/

Barbara Verdnik ne bo tožila Popoviča

STRAN 13

Decembrsko glasilo Mestne občine Koper MOK-15 je doobra "obdelalo" tudi novinarko Barbaro Verdnik, ki je glasilo prijavila medijskemu inšpektorju.

Strunjano omogočiti razvoj

STRAN 5

Kratka zgodovina Istre

STRAN 11

POSEBNA PRILOGA
PLINSKI TERMINAL V KOPRU

Kam z odlagališči odpadkov?

Sedanje odlagališče v Dragonji.

Petnajste julija 2009 se izteče rok za ureditev regijskih odlagališč oziroma za začetek popolnega sortiranja in uporabe koristnih odpadkov s ciljem, da v bistvu klasičnih deponij, kot je na primer v Dragonji, sploh ne bi več potrebovali. Toda stvarnost je povsem drugačna. Kam na primer s smetmi, ki se jih samo v piranski občini letno nabere okoli 10.000 ton, ob tem seveda, da že sedaj pridno sortirajo papir, steklo, plastiko, kosovne in biološke odpadke. Regijski odbor Gojup se glede lokacije regijske deponije ni mogel zmeniti. Klasična deponija na Dragonji bo zvrhano polna do konca leta 2009, pravi Darij Barrile, direktor JP OKOLJE Piran. Ne vedo še, ali bo vlada rok podaljšala. Občini Piran so že dostavili predlog rešitve: 300-500 metrov vzhodno od sedanjega „hribčka smeti“ bi pripravili nov globok teren za odlagališče „ostalih“ odpadkov.

Teren za novo odlagališče?

V Piranu prvič podelili Tartinijevo priznanje

Visoko priznanje za izjemne stvaritve s področja kulture je prejela Ondina Lusa.

STRAN 16

V PIRANSKI OBČINI POSLEJ DVE KNJIŽNICI

Prenovljeno so svečano odprli 5. februarja 2009 na Župančičevi ulici v Piranu, do 1. marca pa naj bi bili naredi prostori v Luciji nasproti ribarnice, ki jih je

Občina Piran najela od firme Intertainment d.o.o., vlasti Mira Brkoviča (prej Marinka Babiča). V teh prostorih bo knjižnica in morda tudi bife.

◀ Tukaj bo že čez kakšen mesec dni delovala lucijska knjižnica.

Veliko cenejša vožnja z avtobusom

Občina Piran je 27. januarja 2009 sklenila koncesijsko pogodbo za opravljanje dejavnosti javnega prometa v občini z družbo Veolia Transport. Pogodba velja do 28. februarja 2019. Bistveno pri tem za občane je sledeče: Nov vozni red s 1. junijem 2009, avtobusi bodo vozili v krajših časovnih intervalih, vozovnice so bistveno cenejše tudi, do 80%.

Mestni promet: ena vožnja (plačilo z gotovino pri vozniku) 1 EUR, v predprodaji ena vožnja 0,40 EUR. Mesečna vozovnica samo 4,20 EUR.

Primestni promet: ena vožnja (plačilo z gotovino pri vozniku) 0,80 EUR.

Mesečna vozovnica 4,20 EUR. Učenci, dijaki in študentje šol lociranih v občini Piran se izkažejo s potrdilom o šolanju.

Istrski pustni karneval

V petek, 20. februarja ob 12. uri na Tartinijevem trgu pustni prevzem oblasti v Istri. Pogostitev s krofi in čajem. Ob 11. uri odhod gusarske ladje iz Portoroža v Piran. Simbolični pokop pusta 25. 2. ob 17. uri na ploščadi Trga prekomorskih brigad v Portorožu.

Prireditve v Sv. Petru

Dan kulture 8. februar so 13. 2. proslavili tudi v Kulturnem domu v KS Sv. Peter. Po pozdravnih nagovorih sta nastopili glasbeni skupini Kvartet saksofonov-Robert Stanič in mladinska glasbena skupina Špičikuc Orchestra. Dirigentka Gordana Buh. Gostje: Ana Šimenc Quartet.

Tudi Slovenija naj praznuje 10. februar

Pobude borcev iz Boršta in Koprca, da bi lahko tudi v Sloveniji uvedli praznik, kot odgovor na italijanski Dan spomina - 10. februar, bodo morda padle na plodna tla. Dušan Fortič je dejal, da bi bil slovenski praznik 10. februar odgovor na italijanski dan spomina.

Bistvo vsega povojnega dogajanja na tem območju je vsekakor tudi Pariška mirovna pogodba med Italijo in Jugoslavijo, po kateri je bila revidirana rapalska meja. Rapalska pogodba je bila sklenjena 12. 11. 1920 med kraljevino SHS in Italijo v severnoitalijanskem zdravilišču Rapallo. Italija je takrat s podporo Velike Britanije in Francije (verjetno kot nagrado za vojne zasluge v antanti) dobila Trst, Gorico, Istro (razen občine Kastav), Zadar, Cres, Lošinj, Lastovo in Palagružo. Reka je prišla pod italijansko upravo šele leta 1924, ko je že po teh krajih korakal fašizem.

Jugoslavija je po drugi svetovni v skladu s Pariško mirovno pogodbo, ki je bila podpisana v Parizu 10. februarja 1947 (veljati je začela 15. septembra 1947, ko je istega dne bilo ustanovljeno Svobodno tržaško ozemlje - STO) dobila Istro, Cres, Lošinj, Unije, Lastovo, Palagružo, Zadar in več manjših otokov, česar pa kot kaže Italija še danes ne more pozabiti. Strasti revanšizma spodbujajo tudi mazaške akcije s kljukastimi križi v Trstu.

Z otvoritvene slovesnosti v Piranu. Stran 15.

IMORELLATO FOSIL GUESS SECTOR ZZERO
CITY PARK
TPC LUCIJA - PORTOROŽ - KOPER - SUPERNOVA

Civilna iniciativa ZA Primorsko

Fašistični genocid še ni bil kaznovan

Čas je, da Italija odpre svoje omare sramote za več kot dvajsetletni genocid nad slovenskim narodom!

Italijanski vojni zločinci morajo odgovarjati za svoja dejanja, smo slišali v uvodu srečanja Civilne iniciative ZA Primorsko v prostorih Fakultete za humanistične študije (FHŠ) v Kopru, 23. 1. 2009, ki je predstavila resolucijo, s katero poziva slovensko politiko, vlado in predsednika, da od Italije zahtevajo javno obžalovanje in kesanje za storjene zločine na slovenskih, predvsem pa primorskih tleh in večjo zaščito Slovencev v FJK. Srečanje je povezovala novinarka RTV Slovenija Mirjam Muženič.

svoje "žrtve v fobjah" in z dobro zmontiranim filmom "Srce v breznu" uspejo prepričati svoje narodnjake, da so bili Jugoslovani in Slovenci v Trstu genociden narod. Nič o tem, kaj so počeli Fašisti v okupirani Ljubljani, na Gonarsu, Rabu in še kje. Prav zato so v vrstah Civilne iniciative za Primorsko (predsednik Marjan Bevk) pripravili osnutek resolucije, ki so jo dopolnili na tem srečanju v Kopru. Svojavidenja o zgodovinskih dogodkih in možnostih kaj sploh storiti so predstavili prof. Ljubo Bavcon, prof.

ne ve, ne razume, ne prepozna in neprimerno reagira na to, kar ima Primorska vgrajeno v zgodovinskem spominu. Navedel je celo nekaj svežih primerov: „Ni dopustno, da je ministrstvo za zunanje zadeve molčalo v primeru zapleta s

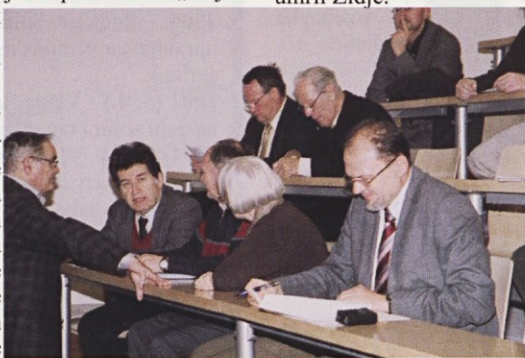

Z zasedanja Civilne iniciative ZA Primorsko v Kopru, 23. 1. 2009. FOTO: FK- Primorski utrip.

Fašizem v Italiji ni propadel s kapitulacijo te države 8. septembra 1943 kot bi kdo naivno mislil, pač pa je še naprej vztrajal pri svoji skrajno nacionalistični, agresivni in totalitaristični ideologiji o več - in manjvrednih narodih, država pa se je iz agresorke uspešno prelevila v mučenicu nacizma. Če so v Nuernbergu znali obračunati z Nacisti, tega žal niso bili sposobni izpeljati nad svojimi Fašisti v Rimu. Vsi poskusi, da bi se Italija javno pokesala za zločine storjene v drugi svetovni vojni, ko so nekateri, na primer Dušan Puh iz Portoroža, celo predstavili imena zločincev, so bili zaman. Kajpak, bile so tudi pobude za spravo, a tudi ta očitno ni mogoča, čeprav je od morije poteklo že 64 let. Kaznovati zločince? Kako, saj jih ni več med živimi. Menda od "obtoženih" živi le še eden, mrtve pa se ne kaznuje, je povedal odvetnik Aleksander Čeferin. Menil je, da bi morali ukrepati slovenski tožilci in sodišča. Jeza v klopih, da ne moremo veliko storiti, je bila na trenutke huda. Marjan Poljšak je zahteval konkretno akcijo. Medtem ko mi v Sloveniji moledujemo, v Italiji praznujejo 10. februar kot spomin na eksodus, na

na FDF Maca Jogan, zgodovinar dr. Jože Pirjevec, odvetnik v pokoju Dušan Puh, dr. Spomenka Hribar, odvetnik Aleksander Čeferin, pisatelj Saša Vuga, Marjan Bevk, Drago Štoka, predsednik sveta slovenskih organizacij v Trstu, evropski poslanec Jelko Kacin, ajdovski župan Marjan Poljšak, Feliks Wieser s Koroškega, prof. Samo Pahor iz Trsta in drugi. Predsedniku Državnega zbora dr. Pavlu Gantarju so poslali tudi „Nujni poziv k zaščiti manjšine v Republiki Italiji“ in sicer tudi glede klešččenja državnih izdatkov za delovanje slovenske manjšine in izglasovanje slovske reforme v Italiji. Evropski poslanec Jelko Kacin je opozoril da dve tretjini Slovenije in slovenskih politikov

italiji“. Drago Štoka iz Trsta je najprej opozoril na krčenje proračunskih sredstev Italije za delovanje slovenskega šolstva in manjšine. V naslednjih treh letih naj bi bilo teh sredstev manj kar za 4,6 milijona evrov. Povedal je tudi, da je leta 1976 prišla na dan resnica, da je bilo od 4000 žrtev v zloglasni rižarni najmanj 3000 Slovencev. Danes se o tem na proslavah ne govori. Govorijo, da so umrli Židje. Naravnost žalostno je, da je treba sedaj po več kot 60 letih čistiti račune preteklosti, za katero so krivi nekdanji vodilni posamezniki, ki so izkoristili takratne razmere, stopili v ospredje in pahnili svoje narode v pogubo. Adolf Hitler je nekoč ob prihodu v Maribor dejal: „Naredite mi to deželo nemško“,

Italiji pa so že na svojem začetku leta 1920, ko še niti ni bil na oblasti, odlično tekle besede o manjvredni slovanski barbarški rasi, ki ji je treba vzeti tudi Jadransko morje. Preprosto, skovali so načrte za likvidacijo Slovencev. Dovolj je materiala, dovolj pričevanja o genocidnih dejanjih, so povedali v Kopru. „Zato zahtevamo od vlade Republike Slovenije, da svoji sosedi Italiji pove in zahteva, da dokončno prizna, da so bili italijanski vojaki, podoficirji in oficirji ter fašisti vse prej kot dobri ljudje in da so od leta 1920 do 1945 počenjali velika grozodejstva, ne samo v svoji soseščini temveč tudi na drugih celinah. Da od republike Italije končno zahteva javno obžalovanje in kesanje za storjene zločine na tleh Primorske in Slovenije. Kot civilna iniciativa želimo pozorno bedeti tudi nad dogajanjem v drugih sosednjih državah kot so Avstrija, Madžarska in druge, kjer živijo Slovenci“. Poziv torej velja slovenskemu vrhu, da nemudoma sprejme resolucijo o zaščiti naši ljudi v Italiji, njihovih šolin medijev, zavedajoč se pri tem, da naše ljudi ščitita najmanj Londonski memorandum in na njega vezani sporazumi, vključno z Osimskim sporazumom in Zaščitni zakon o

Slovincih v pokrajini FKJ iz leta 2001.

Dr. Spomenka Hribar o spravi

Dr. Spomenka Hribar je glede nekaterih pobud o spravi, ki naj bi prišle menda iz Italije, dejala, da spravo lahko predlaga žrtev, ko odpusti, ne krvnik. Nemci so po vojni prejeli svojo resnico. Nekdanji nemški kancler Willi Brandt je pokleknil pred spomenikom v Varšavi, nemški kancler Gerhard Schroeder se je v Ljubljani opravičil za nemške zločine, morda bi kaj podobnega lahko storil tudi kakšen italijanski državni predstavnik. Pobuda hrvaškega predsednika Stjepana Mesića, da bi se spravili Slovenija, Italija in Hrvaška, žal pri našem predsedniku države iz znanih razlogov ni naletela na ugoden odmev.

Kakšne so prednosti varčevanja v krovnem skladu?

- Odlog ugotavljanja davčne obveznosti: prehodi med podskladi istega krovnega sklada so neobdavčeni.
- Enostavnost in preglednost: vlagatelji lahko stanje na računu posameznega podsklada dnevno spremljajo v spletni poslovalnici NLB Klik.
- Privlačni varčevalni načrti: z njimi je možno varčevati enostavno in postopno, hkrati pa nudijo popuste pri vstopnih stroških.
- Storitve NLB Plus – enostavno prenašanje sredstev iz osebnega računa na račun izbranega podsklada.
- Široka ponudba podskladov krovnega sklada pokriva vsa ključna naložbena področja po svetu.

Vabimo vas, da se za več informacij oglašite v NLB Poslovalnici Lucija, Obala 112 ali nas pokličete na (05) 617 51 00.

www.nlbskladi.si

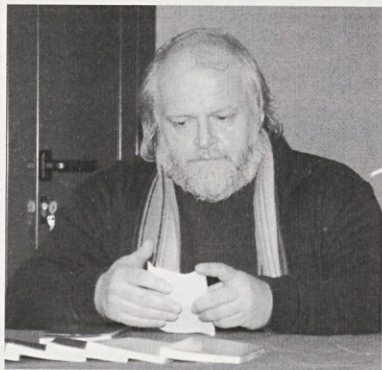
NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Trg republike 3, 1000 Ljubljana

Nova knjiga

Spoznajmo soline

Knjiga, Spoznajmo soline avtorja Iztoka Škornika, ki so jo predstavili (16. januarja) v prostorih Multimedijskega centra v Krajinskem parku Sečoveljske soline, na poljuden način razkriva soline, delo na solinskih poljih, orodja, običaje, način pridobivanja soli in zanimiva tamkajšnja življenjska okolja.

Avtorja je predstavil prof. dr. Lovrenc Lipej. Prisotni so si ogledali tudi kratki film J. Kavčiča "Črno in belo", ki prikazuje garaško delo rudarjev in solinarjev. V začetku februarja so podpisali tudi Pismo o nameri sodelovanja med podjetjem Soline Pridelava soli d.o.o. in Morsko biološko postajo Piran Nacionalnega inštituta za biologijo Ljubljana.

Prof. dr. Lovrenc Lipej

Avtor knjige Iztok Škornik

Direktor Solin Alojz Jurjec

Neprecenljiv dar narave

O solinah, ki že več kot 700 let dajejo kruh številnim piranskim družinam, je bilo doslej napisanega veliko. Ta neprecenljiv dar narave, ki ga je treba ohraniti in ki bi dajal, če bi znali vzeti, so opevali pesniki, o solinah obstajajo zapisi kako so tam nekoč živeli in delali solinarji, koliko so si vzeli občasni vladarji in tudi to, da so soline le ostale - za nas Slovence, ki lahko sedaj pobiramo bele kristale, ta neprecenljiv in nujen del naše vsakdanje prehrane.

Morda danes res niso več tako gospodarsko pomembne kot nekoč, ko so solinarji za velikega cvetočega gospodarja - Beneško republiko, nagrabili tudi po 45.000 ton soli. Soline niso samo sol, so naravno bogastvo, ki ga je treba ohraniti za vsako ceno!

avtorjev. Izdajatelj knjižice (1000 izv.) je podjetje Soline Pridelava soli d.o.o., tiskarna Schwarz Ljubljana. Knjižico lahko kupite.

Morske soline so območja antropogenega nastanka, kjer je človek preoblikoval naravna obrežna mokrišča z izgradnjo nasipov, kanalov in plitvih bazenov, v katerih je s pomočjo sonca in vetra zgoščeval v bazenih zajeto morsko vodo do njene

tudi zato, da se lahko vsako leto znova spomnimo na ta naravni biser z značilno piransko prireditvijo Solinarski praznik.

Soline danes kot vse kaže niso več ekonomsko zanimive zaradi nagrabljenih nekaj sto ton belih kristalov (za prehrano potrebujemo letno le okoli 6.000 ton, za industrijo in posipavanje cest pa še dodatnih okoli 54.000 ton), pač pa zaradi vsega

drugega; njihove posebnosti, enkratnosti - in na vse zadnje tudi nove vrste turizma in ponudbe, ki jo uveljavlja podjetje.

L e t a
1 9 4 6
s o

Knjižica ima osem poglavij

Avtor piše o morju, morski vodi, njeni gostoti, slanosti, solinah, o soli, tradicionalni pridelavi soli, življenjskem okolju, rastlinah, ki uspevajo v slanih tleh, pticah v solinah in zgodovini razvoja solin.

Iztok Škornik v lepo oblikovani knjižici z naslovom Spoznajmo soline v osmih poglavjih na 160 straneh podaja bralcu vrsto zanimivih informacij, pravo zbirko vsega, kar bi kot domačini morali vedeti o solinah. Avtorja besedila sta Iztok Škornik in Andrej Gogala. Strokovni pregled sta opravila Damir Čendak in Nejc Jogan. Jezikovni pregled: Mojca Železen Repe. Fotografije je prispevala vrsta

nasičenosti s soljo, na vrhu slanice pa plava nekaj posebnega - dragocenega - solni cvet! Sicer pa nam soline dajejo tudi zdravilno morsko blato, ki so ga s pridom začeli uporabljati že pred 195 leti, slanico, klimo in predvsem tudi naravno lepoto.

Morske soline najdemo najpogosteje ob izlivu rek, ki so s tisočletnim nalaganjem rečnih nanosov ustvarile naravne pogoje za njihov nastanek. Solin seveda poznamo več vrst, opisuje avtor. So rudniki soli, so slana jezera, sol pa lahko pridobivamo tudi industrijsko - z izhlapevanjem morske vode v "tovarnah soli".

Eno takšnih so pred leti nameravali zgraditi tudi pri polotoku Seča, kar bi zagotovo pomenilo konec naših naravnih Sečoveljskih solin, ki se danes razprostirajo na 593 hektarih. Soline so bile nekoč tudi v Kopru, Izoli, Luciji. Ostale so le še v Strunjanu in Sečovljah. Lani so pridelali le okoli 400 ton belih kristalov ali 112 krat manj kot leta 1946. Res pa je, da je tam takrat delalo okoli 300 solinarjev. Tam so poleti živele cele družine, na kar opozarjajo tudi številni ostanki solinarskih hiš.

Le soline so ostale

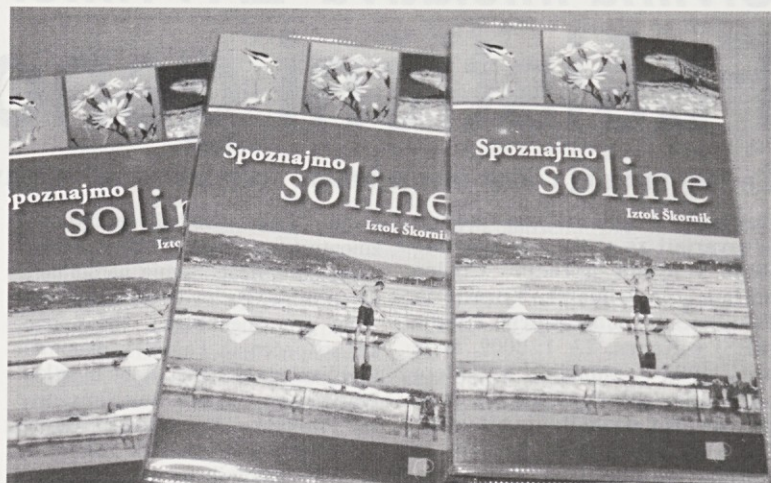
Ne, soline niso propadle. Živijo

pridelali 45.000 ton soli, leta 2008 le okoli 400 ton!

Soline so v davnih letih zagotavljale gospodarski razcvet in kruh na stotine solinarjem s tega območja. Če držijo podatki, ki nam jih je posredoval starejši solinar, so v solinarski sezoni leta 1946 pridelali 45.000 ton soli. Takrat je v solinah delalo okoli 300 solinarjev, pomagali pa so jim številni člani družine. Naslednje leto so pridelali okoli 40.000 ton, nato pa je pridelava začela rahlo upadati do nekje ustaljenih 25.000 ton. V letih 2000 se je začela porajati nekakšna kriza solinarstva, saj so na primer leta 1999 pridelali 6.300 ton soli, leta 2000 5.400 ton, leta 2001 2.301 tona, lani pa le še okoli 400 ton.

Nekdanji direktor Mobitela d.d. je nekoč ocenjeval, da bi lahko v Sečovljah in Strunjanu skupaj pridelali okoli 14.000 ton soli. Žal tega cilja niso uresničili.

Soline so kar nekajkrat doživljale tudi krizo. Najprej, ko jih je zapustila Droga, potem se dolgo ni vedelo kako bo ravnala država, zlasti glede financiranja nujnih del. To pa ni vse. Na neki ladji v Portorožu pa so bili tudi zanimivi pogovori o poskusih

Soline skozi čas

933 - vzhodno primorska mesta podpišejo dogovor o obvezni prodaji soli Beneški republiko.

1274 do 1278 - Piranske soline obsegajo soline Fazan v Luciji, Strunjanske in Sečoveljske soline. V statutu mesta Piran opredelijo uredbo o regulaciji solin in pravicah mesta do pridelovanja soli in trgovanja z njo.

1279 - čas cvetoče Beneške republike in razmah solinarstva.

1797 - propad Beneške republike. Istrske soline preidejo pod avstrijsko upravo.

1814 - avstrijska monarhija razglasi sol za državni monopol. Poveča se trg s soljo.

1824 - med Portorožem in Piranom zgradijo velika skladišča soli.

1903 - avstrijska vlada od malih lastnikov odkupi solne fonde in začne intenzivneje gospodariti s soljo.

1904 - v času Avstrije preuredijo sektor Lera.

1918 - propad avstro-ogrske monarhije. Piranske soline prevzame Italija.

1945 - čas STO, visok izkoristek solin.

1953 - Okrajni ljudski odbor Koper ustanovi podjetje Piranske soline.

1967 - podjetje Piranske soline se združijo z Drogo Portorož. Sledi uvažanje cenene afriške soli za prehrano in posipavanje cest. Letna poraba okoli 60.000 ton.

1968 - trajna ukinitvev pridobivanja soli v sektorjih Fontanigge in Fazan v Luciji.

1976 - več študij o razvoju solin - neizkoriščeno.

1990 - sprejet je bil Odlok Občine Piran o razglasitvi krajinskih parkov Sečoveljske in strunjanske soline.

1993 - Sečoveljske soline so bile uvrščene na seznam mokrišč mednarodnega pomena pod okriljem Ramsarske konvencije.

1998 - sprejet je bil akt o ustanovitvi podjetja Soline pridelava soli d.o.o., hčerinskega podjetja Droge Portorož.

1999 - Droga Portorož izloči pridelavo soli in ustanovi podjetje Soline pridelava soli d.o.o.

2000 - Podjetje Soline Pridelava soli d.o.o. se prijavi na razpis za upravljanje Krajinskega parka Sečoveljske soline in postane njegov skrbnik.

2001 (5. 4.) - Vlada RS sprejme Odlok o razglasitvi Muzeja solinarstva na delu solin Fontanigge za kulturni spomenik državnega pomena.

2001 (20.4.) - Vlada RS sprejme Uredbo o Krajinskem parku Sečoveljske soline. Namen: zavarovanje območja pred netipičnimi posegi, ohranitev ter zašita biotske raznovrstnosti in ekosistema.

2002 - podjetje Soline pridelava soli d.o.o. preide v lastništvo družbe Mobitel d.d.

2003 (12. 7.) - Ministrstvo za okolje, prostor in energijo v Sečoveljskih solinah podpiše s podjetjem Soline Pridelava soli d.o.o. koncesijo za 20-letno upravljanje s Krajinskim parkom Sečoveljske soline.

2009 (Januar) - Podjetje Soline pospešeno sanira v zimskih mesecih močno poškodovane varovalne nasipe v solinah in Jernejevem kanalu. Ocenjena škoda: 1,5 milijona evrov.

Franc Krajnc

privatizacije solinarskih hiš. Na to je (edini) imel resne pomisleke sedanji direktor Solin Alojz Jurjec. Zlasti hudo je, če začne deževati tik pred pobiranjem soli, ali pa če se voda močno ohladi, saj je treba potem spet

čakati na žetev okoli 14 dni - in prav to se je dogajalo v solni sezoni 2008, ki solinarjem ni bila najbolj naklonjena. Kaže, da so leta 2008 v vsej zgodovini solinarstva nagrabili najmanj soli.

Razstava

Tone Lapajne - slike. Genius loci Lera 2004 - 2008. Caserma Krajinski park Sečoveljske soline na Leri Odprto do 31. marca 2009

Strunjanu omogočiti razvoj

Velika nevarnost, da bodo morali zapreti podružnično šolo.

V Strunjanu je 200 gospodinjstev z maj kot 600 stalno prijavljenimi prebivalci. V zadnjih osmih letih je bilo 40 krstov in 58 pogrebov.

Majhno naselje z nekaj hišami, gostilnami, zdraviliščem, prenovljeno trgovino ter podružnično šolo že desetletja ne sledi razvojnemu trendom ostalih krajevnih skupnosti piranske občine.

Bojijo se, da bodo zaradi premajhnega vpisa morali zapreti tamkajšnjo podružnično šolo. Problematiko so izpostavili učiteljice **Jožica Lovrec Purič, Ariana Opara, Lejla Bevc, Laura Lisjak Tripar,** učitelj **Bojan Jerman** in pater **Niko**.

Kraj že stoletje živi svoje umirjeno življenje, ljudje pa se zavedajo problemov šole, ko začutijo ogroženost zaradi stopicanja na mestu ali nazadovanja. Ko starejši odhajajo, mladih pa ni in ko naselje postaja vse bolj zanimivo za priseljence, ki pa ne živijo s krajem, se začne propad.

Zaradi upada števila avtohtonih prebivalcev se Krajevna skupnost srečuje tudi s problemom demografskega razvoja, vse manj je tudi rojstev, obstaja resna nevarnost, da bodo morali v Strunjanu morda kmalu zapreti podružnično šolo. Občina Piran je leta 1990 z odlokom razglasila krajinska parka Sečoveljske in Strunjanske soline z namenom zavarovanja naravnih vrednot teh območij, Krajinski park Strunjan pa je, kot je znano, dobil tudi malce drugačno statusno obliko - ustanovljen je bil Javni zavod Krajinski park Strunjan, ki bo skrbel za urejanje in varstvo narave ter kulturne dediščine v Strunjanu.

Vršilec dolžnosti direktorja je postal Marko Starman, ki vabi krajanje naj po svojih močeh prispevajo, da bodo tam vsi skupaj živeli v še bolj urejenem in skrbno ohranjenem naravnem okolju.

Vsekakor je prav, da imamo na Slovenski obali zaščiten naravna območja. Toda, če ljudje to čutijo kot oviro za svoj razvoj, ko ni dovoljeno skoraj nič, kaj šele kakšna pozidava, je to lahko samo še dodaten prispevek države ali občine k nazadovanju kraja. Ne bi mogli trditi, da Strunjan nazaduje, drži pa kot pribito, da že desetletja ne napreduje. Če ne bi bilo Krke in njenega zdraviliškega turizma, Salinere, solin in cerkvenih prireditev bi kraj z nekaj hišnimi številkami raztresenimi po pobočjih, sameval.

Naravne danosti za razširitev solin so omejene, o razvoju navtičnega ali druge vrste turizma ni govora. Kaj torej storiti, da bi kraj bolj zaživel, da bi dobil svoje središče in več prebivalcev, ki bi s krajem tudi živeli, ne le vikendašev ob morju, ki jih zanima samo toplo poletje?

Učitelji v Strunjanu in pater Niko so opozorili na problematiko vpisa v šolo.

Trenutno le 11 učencev Apel za rešitev podružnične šole v Strunjanu

Prve razrede lucijske devetletke naj bi letos prestopilo le okoli 40 prvošolčkov, od tega samo eden iz Strunjana! Podružnično šolo v Strunjanu trenutno obiskuje le 11 učencev, v italijanskem in slovenskem vrtcu pa že nekaj let ni več nobenega otroka. Vprašanj, ki se ob tej problematiki postavljajo kar sama, je več. Leta 1935 je bilo v šoli 44 slovenskih in 13 italijanskih učencev, je povedal Rihard Knez. Kaj bodo delale tri redno zaposlene učiteljice, kaj honorarni učitelj in učiteljica? Zakaj starši iz Strunjana vozijo svoje prvošolčke v Lucijo, v Strunjanu pa bodo morali pred njihovimi očmi zapreti šolo z več kot stoletno tradicijo vzgoje in izobraževanja? Upravičeno se bojijo, kajti če bodo šoli zaprli samo za eno šolsko leto je velika nevarnost, da bo ostala zaprta za vedno!

Da je problem z vpisom v podružnično osnovno šolo v Strunjanu s slovenskim učnim jezikom, ki tam ponosno stoji že od leta 1906, resen opozarja tudi prvo srečanje učiteljev tamkajšnje šole z ravnateljico OŠ Lucija Jelko Pečar, predstojnico Urada za družbene dejavnosti Občine Piran Lado Tancer in starši 22. januarja v prostorih podružnične šole v Strunjanu. Probleme, ki kažejo na to, da bi zaradi premajhnega vpisa morali šolo zapreti, so predstavili vodja podružnične šole **Jožica Lovrec Purič, Ariana Opara, Lejla Bevc, Laura Lisjak Tripar, Bojan Jerman** in pater **Niko**.

Pravo sliko kaj se dogaja v Strunjanu na področju demografskega razvoja je predstavil pater Niko, ki je povedal, da je bilo v strunjanski župniji od leta 2000 do 2008 40 krstov in 58 pogrebov. Z začudenjem je ugotovil, da je bilo na razpravi o krajinskem parku vsaj 100 krajanov, na srečanje z učitelji o usodi lucijske podružnične šole v Strunjanu pa jih je prišlo 15. Zelo plastično je tudi prikazal življenje v Strunjanu: „Če nisi malo nor, nisi za Strunjan“.

◀ **Razprave o usodi strunjanske podružnične šole se je udeležilo le malo staršev. Sicer pa pravijo, da je to bil le prvi takšen posvet in da bodo po potrebi sklicali tudi zbor krajanov, na katerem bodo ponovno osvetlili problematiko šole in razvoja kraja.**

FOTO: FK- Primorski utrip.

Šola v Strunjanu so zgradili leta 1906 še v času avstro-ogrske monarhije.

Nastopili so tudi strunjanski učenci in zapeli dve pesmici.

Mala šola lahko da več kot velika

Vsi so si bili enotni glede prednosti male šole, ki lahko da veliko več kot šola, kjer se gnete tudi po 1000 učencev, saj se lahko učitelj veliko bolj posveti posameznemu učencu. Povedali so, da če bo kraj izgubil šolo, bo izgubil vse.

Ravnateljica OŠ Lucija Jelka Pečar je dejala, da je že dala določena navodila socialni delavki na šoli naj poskuša pripraviti starše v Strunjanu do tega naj raje vpišejo svojega otroka v strunjansko podružnično šolo, kot pa da jih vozijo v Lucijo in še zahtevajo kilometrino. „Ni odvisno od ravnateljstva ali bo šola v Strunjanu preživela ali ne“, je dejala. Gre za predpisane normative ministrstva za šolstvo in seveda tudi stroške. Tudi podpredsednik sveta KS Lucija Franco Giassi je pozdravil iniciativo za rešitev strunjanske šole in se zahvalil učiteljicam ter učencem za pomoč pri razstavi kakijev. Predstojnica Urada za družbene dejavnosti Občine Piran Lada Tancer je povedala, da je glede tega problema sama lani obiskala Ministrstvo za šolstvo. Dejali so ji kaj pa čakate, zakaj ne zaprite šole v Strunjanu!

Iz vsega kar so tam povedali je mogoče razbrati, da glede novorojenčkov ni kratkoročnih rešitev in da je treba na tem področju postoriti kaj več. Tudi podnevi, če treba. Že v uvodu smo zapisali, da bi morali odgovorni veliko več napraviti za prostorski razvoj kraja, ki bi omogočil novogradnje stanovanj in nove vrste gospodarskih dejavnosti.

Portorož 18. Slovenski oglaševalski festival

(25. - 27. marec 2009)

V organizaciji Slovenske oglaševalske zbornice bo letos od 25. do 27. marca v prostorih Hotelov Bernardin že 18. Slovenski oglaševalski festival, ki pomeni strokovno druženje agencij in njihovih strokovnjakov za oglaševanje in promocijo blagovnih znamk, podjetij, izdelkov in storitev.

Letošnji kongresni del festivala bo posvečen trem temam: **videzu, trajnostnemu razvoju in etiki**. Videz je dizajn, je komunikacija, oblika, zunanja manifestacija izdelka, storitve, blagovne znamke ali posameznika.

V oglaševalskih agencijah se zagotovo zavedajo, da bodo v času recesije in gospodarske krize po svetu morali za iste učinke in prihodek postoriti veliko več. Če se bodo tega zavedali tudi nosilci proizvodnje in storitev, torej naročniki oglaševalskih akcij in marketinških potez, bo dobro za vse.

Zanimivo bo videti katera oglaševalska agencija bo v letošnjem tekmovalnem delu požela najvišjo nagrado, ki jo podeljuje festival in katera bo agencija leta. Uvedli so tudi novost, da se lahko na 18. festivalu SOF za najvišjo nagrado enakovredno potegujejo tudi družbene akcije. Tako bi se lahko celo zgodilo, da bi nagrado prejel Karitas, kakšno ministrstvo, Rdeči križ, ali celo vlada za svoje inovativne pristope k reševanju podjetij?

Metka Horvat, predsednica 18. SOF, je v vabilu zapisala, da ne bo dolgočasno. Rok za oddajo del in prijavo ugodnejše udeležbe je potekel 13. februarja.

Franc Krajnc

Skladišče RK Piran naj bo v mestu

Sedež RK Piran je na 9. korpusu. Skladišče za izdajanje pomoči v hrani in oblačilih so imeli najprej na Župančičevi v Piranu, sedaj pa je Liminjanski v Luciji, kar je za revne meščane, ki nimajo denarja za prevoz, malce nerodno. Zato je občinska svetnica SD prof. Vojka Štular na seji občinskega sveta, 4. februarja, predlagala, da bi le našli kakšen prostor za skladišče v samem mestu. Župan Tomaž Gantar je obljubil, da bodo poskušali najti ustrezen prostor.

ZAHVALA

Ob izgubi ljube žene in mamice

JASNE HENIGMAN

se iskreno zahvaljujemo vsem našim dragim prijateljem in sorodnikom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se požrtvovalnima ekipama reševalcev, sodelavcem, dr. Matjažu Krajncu, gospodu župniku, pevcem, Javnemu podjetju Okolje Piran, Srednji zdravstveni šoli Izola, Gimnaziji Piran, Glasbeni šoli Koper in številnim, ki so našo drago mamico pospremili k zadnjemu počitku.

Julija, Veronika in Franci Henigman

Uspešno leto za TD Solinar Strunjan

Na občnem zboru Turističnega društva Solinar Strunjan, 22. januarja 2009, v prostorih KS Strunjan so sprejeli poročilo o delu društva v letu 2008, finančno poročilo, dopolnili so Pravila društva in pripravili načrte za delo v letu 2009. Nova tajnica društva je Elsa Gasparini.

Predsednik društva Franco Giassijevodomapoudaril, da šteje leto 2008 kot eno izmed najuspešnejših v društvu, saj so uresničili vrsto zastavljenih načrtov. Med najbolj odmevno prireditvev, ki se vsako leto novembra dogaja v Strunjanu, uvrščajo praznik kakijev. To je hkrati že tudi druga najbolj obiskana prireditvev v občini Piran, ki je prispevala k temu, da smo v Sloveniji bolje spoznali ta žlahtni sadež.

za finančno pomoč pri organizaciji praznika kakijev, kakor tudi drugim sponzorjem in donatorjem. Predstavnica Krke je zagotovila nadaljnje sodelovanje pri organizaciji praznika Kakijev v Strunjanu. Nekatera tamkajšnja podjetja oziroma gostinske enote, kot na primer

v Strunjanu in ugotavljali kdo je pravzaprav dolžan skrbeti za čisto okolje. Žal je bilo tudi nekaj pripomb, da Strunjan le ni tako čist kraj, kot bi sledilo imenu Krajinski park. Vrstila so se vprašanja kdo naj skrbi za čistočo okrog Štjuže, zakaj občina oziroma njeno JP OKOLJE, kljub

Člani TD Solinar Strunjan na občnem zboru, 22. januarja 2009 v prostorih KS Strunjan.

Sicer pa so organizirali spomladansko čistilno akcijo, izlete za svoje člane, mednarodno tekmovanje v pandolu, že sedaj pa se pripravljajo na veliki krščanski praznik, 500-letnico

Salinera in Oleander, kot kaže žal za to veliko prireditev nimajo posebnega posluha, ker niso nič prispevali, smo slišali. Predsednik Giassi je predstavil novo tajnico društva Elso Gasparini,

pozivom, ne poskrbi za namestitev več košev za odpadke. Pa tudi, da gre za brezbržnost nekaterih tamkajšnjih sprehajalcev-turistov, ki radi odvržejo smeti kar na tla.

Priložnostno darilo za dosedanjo tajnico TD Solinar Polo Rotter.

Marijinega prikazanja, ki bo čez tri leta v Strunjanu.

Upravni odbor društva je svoje naloge opravil z vso resnostjo, je poudaril predsednik Franco Giassi, ki mu julija 2009 poteče mandat. Sprejeli so tudi sklep o začetku kandidacijskega postopka za volitve v UO TD Solinar. Ugodno so zaključili tudi na finančnem področju. Franco Giassi se je pri tem izrecno zahvalil Termam Krka v Strunjanu in Občini Piran

ki je zamenjala dolgoletno tajnico od same ustanovitve, Polo Rotter. V zahvalo so ji izročili priložnostno darilo in šopek rož.

Dopolnili so tudi Pravila društva in sicer zaradi uskladitve z Zakonom o društvih, pa tudi zato, da bi se društvo lahko prijavi na razpise za sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja - Ukrep št. 133. Na občnem zboru so veliko časa posvetili tudi razpravi o čistoči

Člane TD Solinar je pozdravil tudi novi vršilec direktorja Krajinskega parka Strunjan Marko Starman, ki že pripravlja konkretne predloge v zvezi z urejanjem parka. Ker se nekateri bojijo, da bi režim v Krajinskem parku lahko bil tudi ovira za razvoj Strunjana, je Marko Starman povedal, da Krajinski park doslej še ni ničesar zaščitil in da se park ne razprostira po celem območju KS Strunjana.

Na občnem zboru so sprejeli tudi program dela za leto 2009, ki predvideva vrsto aktivnosti; aprila in oktobra čistilno akcijo, sodelovanje pri Solinarskem prazniku, akcijo ocenjevanja hiš in vrtov, družabno srečanje s krajani, organizacijo strokovnih ekskurzij, sodelovanje na cerkvenem prazniku 15. avgusta, organizacijo mednarodnega tekmovanja v pandolu. Letošnji praznik kakijev bo v dneh od 6. do 8. novembra.

◀ Kdo je dolžan počistiti nesnago okrog Štjuže?
FOTO: FK-Primorski utrip.

Zaslužna za ANBOT

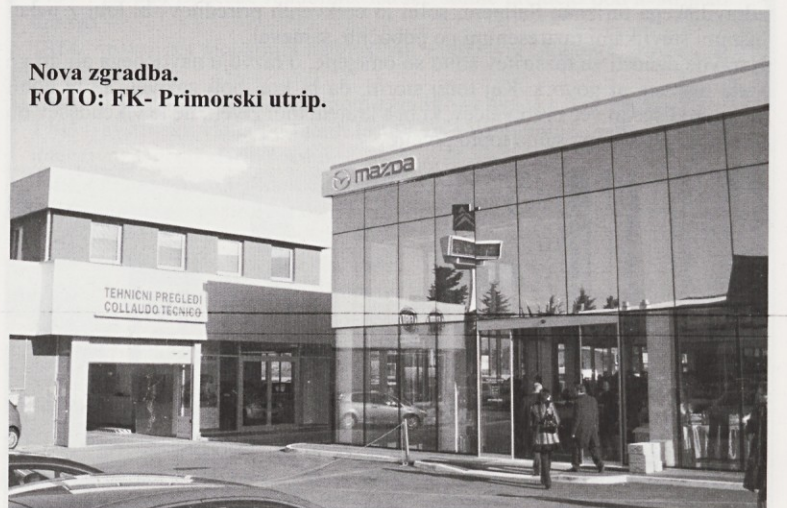
Gašpar Gašpar Mišič zato, ker je društvu na Župančičevi ulici v Piranu dal v brezplačni najem prostore, Natalija Planinc pa za svoje neutrudno delo na področju negovanja kulturnih vrednot in organiziranja sej mo v ter razstavi izdelkov, pohištva in drugega, kar so nekoč uporabljali naši starši.

Koper

V Avtoplusu so odprli nove prostore

Slovesna otvoritev in pričetek poslovanja v novih in obnovljenih prostorih na 1660 m², za katere je podjetje Avtoplus d.d. Koper namenilo nekaj več kot 2 milijona evrov, je bila 29. januarja 2009.

Nova zgradba.
FOTO: FK- Primorski utrip.

Številne goste sta najprej pozdravila sinova preminulega uspešnega direktorja Bruna Bržana, Boštjan in Matej, ki kot vodilna moža kljub avtomobilski krizi uspešno nadaljujeta zastavljeno pot tega podjetja. S kozarčkom jima je nazdravila prva vinska kraljica Slovenske Istre Elizabet Bordon, za uspeh pa jima je čestital tudi župan Mestne občine Koper Boris Popovič. Svoje poslovne partnerje so pozdravili tudi predstavniki Triglav avta. Za dobro razpoloženje je poskrbel naš znani glasbenik Rudi Bučar, z zanimivimi trebušnimi ritmi sta razveselili tudi plesalki.

Takole so nazdravili novi pridobitvi Avtoplusa v Kopru.

V Avtoplusu na Istrski cesti 55 v Kopru so postavili moderen objekt, v skupni naložbeni vrednosti več kot 2 milijona evrov, v katerem ponujajo številne storitve s področja avtomobilizma; od tehničnih pregledov, prodaje novih vozil znamke Mazda in Fiat in prodaje rabljenih vozil. V novih prostorih je tudi moderna avtomehanična delavnica za servisiranje vozil, kleparska in ličarska delavnica, trgovina z rezervnimi deli in skladišče.

V današnjem času veliko govorimo predvsem o finančni in z njo povezani avtomobilski krizi, je nova pridobitev Avtoplusa še toliko bolj navdušujoča.

TERMINAL UTEKOČINJENEGA ZEMELJSKEGA PLINA V KOPRU?

Na tehtnici prednosti in slabosti

Varna oskrba s plinom

Vzpostavitev stalne in predvsem neodvisne oskrbe z zemeljskim plinom je pomembna strateška odločitev vsake države in Slovenija tukaj ne bi smela biti izjema. Najnovejši trendi pri izgradnji prenosnih plinovodov na evropskem in evro-azijskem območju kažejo, da se zmanjšujejo možnosti za dobavo plina po tistih plinovodih, ki bi bili neodvisni od ruskega plina. Navsezadnje je plinska kriza, ki smo ji bili priča v zadnjem mesecu tudi v Sloveniji pokazala, da moramo najti pot dobave plina, kjer nismo odvisni od enega

samega vira. Ranljivost v oskrbi s plinom se kaže torej predvsem v vezanosti zgolj na plinovodne sisteme oziroma plinovode, kjer smo odvisni od enega samega vira in pogojev na tranzitni poti plinovoda. Tudi sicer je potrebno razlikovati med plinom, ki prihaja do nas po cevovodih in utekočinjenim zemeljskim plinom (v nadaljevanju UZP). Strateško gledano so te razlike predvsem v tem, da je pri UZP vstop plina v cevi v bližini trgov oziroma porabnikov in je torej izrazito manj transporta. Poleg tega se UZP lahko skladišči in

predstavlja pomembna rezerva za pokrivanje dnevni in sezonskih nihanj v porabi plina. Strateško prednost UZP pred cevovodnim plinom pa predstavlja dejstvo, da je zaradi svoje čistosti UZP tudi primerno gorivo za gorivne celice.

Sprejemni terminali UZP predstavljajo možnost izbire med večjim številom dobaviteljev zemeljskega plina, ker možnost uvoza zemeljskega plina po morskimi poteh preprečuje odvisnost od enega samega vira. Sprejemni terminali UZP predstavljajo novo, od raznih tranzitnih držav,

neodvisno dobavno pot plina. Pri uvozu UZP lahko namreč izbiramo med državami, ki imajo velike naravne zaloge plina. Te dežele so predvsem Venezuela, Malezija, Avstralija, Qatar, Oman, Arabski Emirati, Alžirija, Nigerija, pa tudi Brazilija in Bolivija. Sprejemni terminal utekočinjenega zemeljskega plina predstavlja torej možnost trgovanja z zemeljskim plinom predvsem z državami, ki z Evropo niso povezane s plinovodi, kar poveča varnost in zanesljivost dobave zemeljskega plina.

Do odločitve za sprejemni terminal UZP je še dolga pot

Do cilja bi radi prišli z razumnim dialogom

Kaj o tem menita
Vladimir Puklavec,
 generalni direktor
 TGE Gas
 Engineering in
 Uroš Prosen iz
 predstavništva TGE
 v Sloveniji

Dejstvo je, da izgradnja sprejemnega terminala predstavlja poseg v prostor, ki mora primarno dosegati družbeno sprejemljivost v nacionalni in predvsem v lokalni skupnosti.

»Vseh teh dejstev se v družbi TGE Gas Engineering zelo

dobro zavedamo. V Sloveniji si prizadevamo za strokovno in konstruktivno razpravo o primerni umestitvi sprejemnega terminala UZP in elektrarne ter za sodelovanje v odločitvah glede strateške energetske prihodnosti Slovenije. Na ravni strokovnih argumentov je potrebno odpreti vsa tista vprašanja, ki so dejansko relevantna za umeščanje tovrstnih objektov v prostor. Zato želimo odpreti razpravo na lokalni ravni, to je v okolju za katero mislimo, da je v Sloveniji primerno za umestitev predlaganih energetskih objektov. Odpreti želimo razpravo predvsem o okoljskih vplivih, varnostnih vidikih ter ne nazadnje

o družbenih in ekonomskih posledicah načrtovanega projekta. Pomembno je, da ne pristanemo na razpravo, ki jo vodijo osebni interesi brez resne in argumentirane osnove,« pravi **Vladimir Puklavec, generalni direktor TGE Gas Engineering** s sedežem v Bonnu. Za seboj ima že vrsto let izkušenj in pod njegovim vodstvom je bilo načrtovanih in zgrajenih več kot 30 terminalov in skladiščnih objektov za utekočinjeni zemeljski plin na območju Nemčije, Francije, Belgije, Nizozemske, Italije, Španije, Egipta, Kitajske, Taivana (Formoze) in Brazilije, ter več kot 80 različnih tankerjev za prevoz utekočinjenih plinov in drugih

kemikalij. Vladimir Puklavec je bil tudi uradni predstavnik Nemčije v komisiji evropske skupnosti za pripravo zakonodaje na področju preprečevanja in ukrepanja ob večjih nesrečah na področju industrijske uporabe plina.

Vladimir Puklavec zagotavlja, da bosta skladišče zemeljskega plina z vso pripadajočo infrastrukturo in plinsko-parna elektrarna projektirana in zgrajena po mednarodno priznanih in uveljavljenih strogih okoljskih ter inženirskih standardih. Uporabljene bodo tehnologije, ki preprečujejo emisije v okolje. Glede na izbrano tehnologijo uplinjanja, je skladišče UZP in pripadajoča infrastruktura z

okoljskih vidikov, po njegovih zagotovilih, zelo sprejemljiva.

Pri umeščanju takšnega objekta v prostor se vedno tehtajo pozitivni dejavniki in koristi za lokalno skupnost ter seveda tudi potencialne negativnosti, ki jih zaradi posega v prostor zaznava lokalna skupnost. Zato je pri vsakem tovrstnem posegu v prostor potrebno najprej proučiti mnenja in stališča vseh tistih, ki bodo soodločali o njegovi uresničitvi. V dialogu je potrebno tako skrbno pretehtati vse ekonomske vidike posega v prostor, še večjo težo pa je potrebno dati okoljskim in varnostnim vidikom ter celovitim dejavnikom družbene sprejemljivosti projekta. »TGE se bo zavzemal, da se lokalna skupnost kar najširše vključi v vseh fazah in postopkih udejanjanja projekta,« zagotavlja Uroš Prosen.

Po besedah Vladimirja Puklavca je neprimerno posploševati možna tveganja, ki jih prinašajo sprejemni terminali UZP. Za vsak sprejemni terminal UZP posebej se naredi vse obvezne varnostne študije, ki na osnovi vseh upoštevanih dejavnikov določijo tehnične in izvedbene zahteve ter vse potrebne varnostne zahteve. Zato bodo vsi zgrajeni objekti varni in bodo tudi povsem varno obratovali. Za pripravo tovrstnih študij obstajajo posebna verificirana orodja in metode, s katerimi se ukvarjajo specializirane strokovne ustanove in te za svoje rezultate tudi javno odgovarjajo,« pojasnjuje Puklavc.

Podoben plinski terminal, kot je predviden na območju Kopa, že deluje v Zeebrüggen (Belgija). Na tem območju, ki je prav tako v bližini mesta, veljajo izredno zahtevni okoljski in varnostni standardi. Po standardih najvišje varnostne in obratovalne sposobnosti je zgrajen tudi plinski terminal Sines (Portugalska), ki ga je zgradil TGE. Ta objekt je v celoti integriran v industrijsko-pristaniško okolje, podobno temu v Kopru.

Kakšen naj bi bil sprejemni terminal UZP v Kopru?

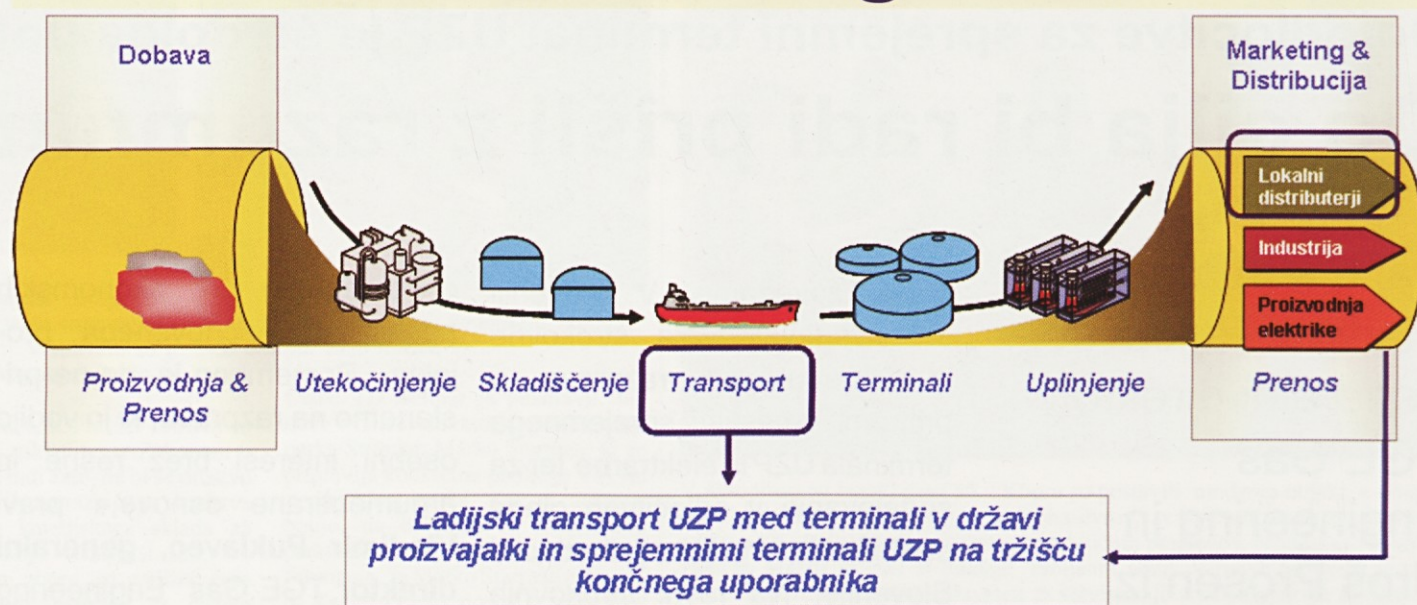
Sprejemni terminal utekočinjenega zemeljskega plina je morski in obalni prostor, ki je fizično sestavljen iz dveh ločenih delov: sprejemnega terminala v ožjem smislu, ki predstavlja pristajalni pomol z ustreznimi napravami za prečrpavanje UZP in terminala v širšem smislu, kjer so postavljeni skladiščni rezervoarji in ostala oprema za uplinjanje in transport ZP v javni cevovod, ki pa je praviloma lociran v ozadju pristanišča. UZP pri raztovarjanju plinskega tankerja s pomočjo posebnih črpalk v ladijskih rezervoarjih in po posebnem, toplotno izoliranem cevovodu, prečrpajo v skladiščne rezervoarje. Celoten sistem prečrpavanja je zaprt tako, da ni nikakršnega uhajanja tekočega ali uplinjenega zemeljskega plina v okolico, saj se odvečna količina uplinjenega plina iz skladiščnih rezervoarjev vrača v ladijske rezervoarje. V skladiščnih rezervoarjih se utekočinjeni plin hrani pri minimalnem nadtlatku med 0,05 in 0,1 bar glede na okolico, ter temperaturi okoli -162°C . V takem stanju je plin popolnoma varno skladiščen.

Načrtovana je tudi plinsko parna elektrarna

Zaradi nespornih prednosti (visok termični izkoristek goriva, ki je pri delovanju skupaj z uplinjanjem UZP večji od 85 odstotkov, znatno manjše emisije CO_2 v primerjavi z drugimi termoelektrarnami na trda goriva) so plinske elektrarne vedno pogostejše sestavni deli objektov plinskih terminalov. V procesu se namreč odpadna toplota plinske elektrarne izkoristi za uplinjanje utekočinjenega zemeljskega plina. Taka tehnologija je edina sprejemljiva za sprejemne terminale zemeljskega plina, ki so zgrajeni ob tako plitvem in zaprtem morju kot je Koprski zaliv. Ob dejstvu, da tako na Primorskem kot v celi Sloveniji primanjkuje virov električne energije, saj je okoli 25 odstotkov že uvažamo, bi bila 240 MW plinsko parna elektrarna pomemben dodatni energetski vir, ki bi zagotavljal zanesljivo, neodvisno in cenovno ugodno proizvodnjo električne energije za celotno primorsko regijo, ki danes vso energijo pridobiva iz vzhoda države.

Načrtovana plinsko parna elektrarna bi praviloma obratovala v dnevnem času, torej v času največje porabe električne energije.

Globalna veriga UZP

Transport UZP je sestavljen iz večjega števila členov, zato pravimo, da celotno logistično pot UZP, ki poteka tudi med različnimi kontinenti, sestavlja globalna veriga UZP. Členi te verige pa so sledeči:

- črpanje zemeljskega plina na plinskih poljih in transport po plinovodih do obale oziroma do lokacije za utekočinjanje;
- utekočinjanje zemeljskega plina (v tem postopku se plin tudi očisti različnih primesi, med drugim tudi žvepla);
- skladiščenje v izvoznem terminalu UZP;
- prečrpavanje UZP in transport z plinskimi tankerji;
- sprejem, prečrpavanje in skladiščenje v sprejemnem terminalu UZP;
- uplinjanje in pošiljanje plina v mednarodno plinovodno omrežje.

V partnerstvu z lokalno skupnostjo in slovenskimi energetske družbami

TGE Gas Engineering želi v partnerskem odnosu (s slovenskimi gospodarskimi družbami, ki delujejo v javnem interesu ob sodelovanju regije in države) v Kopru zgraditi energetske objekte, ki bi oskrbovali s plinom in elektriko slovensko gospodarstvo in njene prebivalce. Izgradnja sprejemnega terminala UZP v Kopru bi pripomogla k vzpostavitvi strateških energetske in gospodarske prednosti Slovenije, saj bi se zmanjšala odvisnost od mednarodnih družb z monopolnim vplivom pri dobavi zemeljskega plina in povečala varnost in zanesljivost njegove dobave. Uporaba velike količine hladu, ki je nakopičena v utekočinjenem zemeljskem plinu, bi v bližini omogočala razvijanje tudi drugih tehnologij in dejavnosti, od pridobivanja tekočega kisika, do postavitve izvoznog- uvoznega terminala za zmrznjeno hrano, saj bi bilo možno postaviti večje hladilne kapacitete. Z vidika, mehkih razvojnih dejavnikov bi projekt omogočal razvoj na področju raziskav različnih tehnik nizkih temperatur v sodelovanju s slovenskimi univerzami in razvojnimi inštituti na Primorskem.

Vrednost celotnega projekta znaša skoraj eno milijardo evrov. Neposredno in posredno bi to kraju prineslo nekaj sto novih delovnih mest. Pričakovati je še veliko sinergijsko učinkovanje, povsem konkretne materialne koristi za gospodarstvo, za družbene skupnosti in bonitete za prebivalstvo na lokalni ravni.

Sprejemni terminal UZP Mugardos (La Coruna), Španija (referenčni objekt TGE).

Podjetniški pomen za Koper in okolico

Za Luko Koper bi pomenilo skladišče UZP, in vse z njimi povezane pristaniške logistične storitve, dobro in dolgoročno poslovno priložnost in tudi priložnost ugodne strukturne spremembe dejavnosti, pretovor bi lahko povečala za približno 20 do 30%. Skladišče UZP bi zaposlilo od 70 do 80 delavcev različnih profilov, od tega polovico z visokošolsko izobrazbo. Skladišče UZP bi omogočalo vzpostavljanje poslovnih dogovorov z lokalnimi podjetniki, s katerimi bi sklenili sodelovanje na področju obratovanja in vzdrževanja objekta. Gospodarski učinki so skozi izkoriščanje specifičnega energetskega potenciala možni tudi za bližnjo industrijo in turizem.

Vzpostavljeno bi bilo sodelovanje z lokalnimi skupnostmi na področju komunalnega urejanja dobave energije. Navsezadnje bi uresničitev projekta omogočila znatno povečanje prihodkov proračuna mestne občine Koper zaradi plačevanja lokalnih davkov oziroma pristojbin. V predlaganem projektu mora imeti Mestna občina Koper ključno vlogo. Po besedah Vladimira Puklavca so v TGE Gas Engineering v projektu, ki je vreden približno milijardo evrov, pripravljeni Mestni občini Koper in prebivalcem ponuditi določen lastniški delež, kar jim bo omogočalo aktivno vlogo tako pri umeščanju predlaganega projekta v prostor kot pri njegovem delovanju in poslovanju.

Najpomembnejši okoljski vidiki

- **ni ohlajanja morja ali emisij snovi v morje**, (morje se ne uporablja v nobenem delu obratovanja)
- **ni biološko oporečnih izpustov iz plinskih tankerjev** (ne izpuščajo balastnih vod);
- **ni odpadnih vod v okoliške reke ali potoke**, (vsi sistemi so zaprti*) = (*Full Containment-popolni zadrževalni hram),
- **ni emisij zemeljskega plina v zrak**, (skladiščenje v popolnoma zaprtih rezervoarjih*)
- **ni vodne pare iz mokrih hladilnih stolpov**, (uporabljajo se hladilniki in kondenzatorji vodne pare),
- **hrup iz prostorov plinskih turbin bo v skladu z zakonodajo**, (objekti bodo zadostno zvočno izolirani),
- **ni emisij UZP v zemljo**, (puščanje je praktično nemogoče*), tudi drugače, UZP ne gre v zemljo ampak v celoti izhlapi
- **ni smradu**, (objekti ne uporabljajo ali proizvajajo snovi, ki bi imele kakšen specifičen vonj),
- **emisije CO₂ iz plinske elektrarne bodo majhne**, (bodo znotraj najnovejših okoljskih standardov; kasneje bo uporabljena najmodernejša tehnologija zajemanja in odvažanja CO₂)
- **objekt ne bo prekomerno izstopal iz okolja** (postavljen bo v polje že obstoječih rezervoarjev in okolju prijazno),
- **ni nevarnih ali drugih odpadkov**, (bodo samo običajni komunalni odpadki).

Utekočinjanje in uplinjanje

Zemeljski plin utekočinjamo zaradi velikih razdalj med viri plina (plinska polja) in porabniki tega dragocenega energenta. Tako kot nafte tudi plina ni vedno možno, ali bi bilo ekonomsko neopravičeno, transportirati samo po ceveh. Najprimernejši transport UZP je s plinskimi tankerji. Da bi ga transportirali z njimi, pa ga je potrebno iz plinastega stanja, ki zavzema veliko prostornino, spremeniti v tekoče stanje oziroma ga utekočiniti.

Kako poteka utekočinjenje?

Plin najprej stisnejo-komprimirajo na približno 1500 barov in ga nato spustijo skozi ozke odprtine v nizkotlačne komore. Pri tem se plin močno ohladi. Tako se utekočini približno petina (20%) plina. Tekoči plin odstranijo (kapljevino odtočijo), preostali plin pa znova stiskajo. Utekočinjeni zemeljski plin je brez barve, brez vonja, ni koroziven, ni toksičen in se z vodo ne meša.

Uplinjeni zemeljski plin (v začetni fazi v obliki bele meglice – plinski oblak) na odprtem prostoru nikdar ne eksplodira. Ob močnem viru vžiga (že odprt ogenj, močno iskrenje, ...) se plinski oblak, ki mora biti v ustrezni mešanici z zrakom (5 do 15 odstotkov plina v zraku) neeksplodirno vžge. To je pomembna razlika v primerjavi z utekočinjenim naftnim plinom (propan-butan), ki ga uporabljamo v gospodinjstvih (v plinskih bombah), kajti propan-butan je nevarnejši od zemeljskega plina, ker je težji od zraka (se zadržuje pri tleh) in se bistveno hitreje vžge in lahko eksplodira tudi na prostem.

Kako poteka uplinjanje?

Za postopke uplinjanja (vračanje v prvotno plinasto stanje) uporabljajo različne tehnologije. Med seboj se razlikujejo glede na to, od kod jemljejo potrebno toploto, s pomočjo katere se uplinja in ogreva zelo hladen UZP.

V Kopru bi za uplinjanje uporabili odvečno toploto (hladilno vodo) plinsko-parne elektrarne. Celoten proces uplinjanja UZP poteka v povsem zaprtem sistemu.

Sprejemni terminal UZP Sines, Portugalska (referenčni objekt TGE)

O zemeljskem plinu

Zemeljski plin (ZP) uporabljamo v Sloveniji že nekaj desetletij. Med prebivalstvom je poznan kot »ruski plin«, ker ga večino uvažamo iz Rusije, na območjih ob obali ga poznajo tudi kot »alžirski plin«, saj ga znaten delež prek Italije uvozimo tudi iz Alžirije. Zemeljski plin pride v Slovenijo po cevovodih in ga distribucijska podjetja ter uporabniki dobijo izključno prek plinovodnega omrežja, ki ga upravlja Geoplin Plinovodi.

Zemeljski plin NI utekočinjen propan-butan plin, ki ga prebivalci v 10 kilogramskih jeklenkah kupujejo na črpalnah oziroma drugih mestih za prodajo »gospodinjskega« plina.

Zemeljski plin se uporablja kot najčistejši fosilni energent v energetiki in različnih vejah industrije. Vsak dan ga uporabljajo tako slovenska industrija in energetska podjetja kot tudi gospodinjstva, ki so priključena na ustrezno plinovodno omrežje. Poraba zemeljskega plina za potrebe energetike predstavlja v celotni strukturi energentov v Sloveniji približno 33 odstotkov, v razvitih evropskih državah in ZDA je ta delež bistveno večji.

Kemijsko je zemeljski plin **zmes lahkih ogljikovodikov**. Okoli 90

odstotkov je metana, približno 10 odstotkov sestavljajo manjše količine etana, propana in butana, nekaj manj kot 1 odstotek pa je še ostalih plinov. Metan je gorljiv, nestrupen plin, ki je približno za polovico lažji od zraka, zato se ne zadržuje pri tleh in se ob morebitnih izpustih takoj dvigne v višje sloje ozračja.

Zemeljskega plina se praviloma ne skladišči v plinasti obliki, saj so za to potrebne zelo velike skladiščne posode, ki jih praktično nihče ne postavlja. Zemeljski plin je zato možno v plinasti obliki skladiščiti samo v posebej urejenih podzemnih jamah, na nekdanjih naftnih poljih ali pri večjih porabnikih (npr. plinski termoelektrarni). V Sloveniji za zdaj nimamo skladišč zemeljskega plina.

Za bolj ekonomičen transport zemeljskega plina do svojih kupcev, s katerimi niso povezani s plinovodi, so zato podjetja, ki plin dostavljajo v druge države, opremljena s tehnologijo utekočinjanja zemeljskega plina. Z ohlajanjem na ekstremno nizke temperature do okoli -162°C plinasti zemeljski plin utekočinijo in pridobijo utekočinjeni zemeljski plin, ki je zaradi procesa ohlajanja kemijsko zelo čist (vsebuje okoli 98 % metana).

Fosilna goriva ali obnovljivi viri energije

Kako so nastali premog, nafta in plin?

Pred več kot tristo milijoni let je bila zemlja prekrita z gostimi in mogočnimi gozdovi in so se obsežne kopne površine počasi pogrezale pod morsk gladino. Drevesa, potopljena in nato pokrita z vedno debelejšo plastjo blata in peska, niso mogla dalje rasti v zraku. V stoletjih so jih nakopičene kamnine zmečkale in bakterije so jih tako dolgo obdelovale, dokler se ni prvotna celuloza spremenila v druge snovi – premog, nafto in plin; molekule le-teh pa so ostale bogate z koncentrirano energijo, nastalo nekoč s fotosintezo. Pod površjem zemlje so tako nastale ogromne zaloge energije, od katerih smo in bomo tudi v prihodnje odvisni, ker te snovi (ogljikove spojine) izkoriščamo kot energetske vire.

Strokovnjaki na področju energetike se zavedajo, da vseh človeških potreb po energiji ne bo mogoče nadomestiti z alternativnimi viri energije. Ti so sicer dobrodošli in jih moramo razvijati in izkoriščati ampak so lahko samo dopolnilni viri energije. Strokovnjaki so tudi mnenja, da je energija zemeljskega plina, čistejša, bolj učinkovita, enostavnejša za rabo in predvsem veliko cenejša od tiste energije, ki bi jo pridobivali iz biomase, ki jo nedvomno moramo upoštevati kot energetske vir, vendar jo je mnogo bolj smotno izkoriščati za pridelavo živinske krme in za prehrano ljudi ter v lesnopredelovalni in drugi industriji ter za ogrevanje recimo na tistih lokalnih območjih, kjer je biomase preveč. Ravno v luči strateške vloge zemeljskega plina, ki ga tudi v prihodnosti ne bomo mogli nadomestiti z alternativnimi energetskega viri, je projekt strokovnjakov iz TGE Gas Engineering zanimiv in vreden treznega premisleka. Predstaviti nam želijo kompleksen projekt z vrhunsko tehnologijo in pripravljenost, da s tehničnim znanjem zagotovijo povsem varno in učinkovito delovanje naprav, ki bi jih zgradili v pristanišču Koper.

Partizanski - in politični boj za Trst

Trst so 1. maja 1945 osvobodili prekomorci v sestavi 4. armade, skupaj z enotami 9. korpusa slovenskih partizanov ter vstajniki v mestu.

Nedavna izjava hrvaškega predsednika Stjepana Mesića, da so osvobodile Trst hrvaške enote je sprenevedanje, če že ne rahlo potvarjanje resnice.

Anglo-Američani so prispeli v Trst „z enodnevnno zamudo“, a so bili tisti, ki so ultimativno zahtevali umik partizanov iz Trsta. Naši borci, pretežno Slovenci, so se umaknili 9. junija 1945.

Priprave na napad na Trst in tudi sam napad je vodil partizanski major Martin Greif-Rudi. Prekomorci so se bojevali v sklopu ameriških enot in jim ni bila na prvem mestu revolucija, temveč boj za osvoboditev primorskega naroda izpod Italijanov. Pri osvobajanju Hrvaškega primorja, Istre in Slovenskega primorja je imela pomembno vlogo tudi težka artilerijska brigada skupaj s tankovskimi enotami 4. armade z 2.115 borci. V motorizirani skupini, ki je 1. maja 1945 prodrla v Trst je sodeloval 3. gorski divizion, ki je nato nadaljeval prodor do Gorice in naprej na Koroško vse do Celovca.

Trst je bil obljubljen Italiji

Takoj po koncu 2. svetovne vojne je že viselo v zraku dvoje pomembnih vprašanj; kaj naj pripada poraženki Italiji, ki se je prelevila v mučenika, kaj Jugoslaviji, ki je bila dejanska zmagovalka nad fašizmom in nacizmom ter verna zaveznica zahodnih zaveznikov sil.

Trst je bil obljubljen Italiji z Londonskim paktom 26. 4. 1915, ki ga je po razpadu avstro-ogrske monarhije z rapalsko mirovno pogodbo tudi dobila.

Ne smemo pozabiti, da je takrat v Trstu in okolici živelo veliko Slovencev, ki so morali prenašati vse tegobe fašizma, brezpravnosti in prisilnega poitalijančevanja. Nobenega dvoma ni, da so Trst po velikih bojih z Nemci ob koncu 2. svetovne vojne (1. maja 1945) osvobodile enote jugoslovanske armade, ki so se na pritisk zahodnih zaveznikov morale umakniti že po 40 dneh, 9. junija 1945. Trst je takoj zasedla anglo-ameriška vojska. Kaj se je takrat dogajalo v mestu ve le malo ljudi, saj je večina takratnih osvoboditeljev-

partizanov že pomrla. Dejstvo pa je, da se je jugoslovanska partizanska vojska morala umakniti iz Trsta iz več razlogov. Trst je osvobodila le jugoslovanska armada in ne kakšna druga armada. Povečini so to bili to slovenski partizani! Angloameriška vojska je vsekakor želela prehiteti partizansko vojsko, a ji ni uspelo. S svojim težkim orožjem (tanki) je takrat prodrla le do Tržiča (Monfalcone). V Trst je prispela dan pozneje.

Ostaja poglavito vprašanje, zakaj se je morala jugoslovanska armada tako hitro umakniti iz Trsta? To bi najbolje znali povedati tisti, ki so se takrat tam borili in osvobajali ulico za ulico, saj so Nemci nudili močan odpor. Pravijo da so se jugoslovanski osvoboditelji v Trstu neprimerno (balkansko) obnašali, da so kradli po trgovinah, pobijali, tudi tiste nemške vojake, ki so prišli iz kleti z dvignjenimi rokami in belimi rjuhami? Posebna zgodba naj bi bila okrog brezen (fojb), ki še danes ni zaključena. Neofašisti radi trdijo, da so za fojbe krivi pripadniki OZNE. V osvobojenem Trstu je namreč takrat deloval tudi oddelek te tajne partizanske policije.

Pritožbe Tržičanov o ravnanju „osvoboditeljev“ naj bi prišle na uho Anglo-Američanom, ki so zahtevali takojšnjo umaknitev jugoslovanskih borcev iz Trsta. Partizani preprosto niso mogli razumeti zakaj morajo na vrat na nos zapustiti Trst in so od jeze streljali v zrak. Vedeti je namreč treba, da je osvoboditev Trsta zahtevala hude borbe in najmanj 1500 življenj tedanjih partizanskih borcev. Komandanti so partizanom rekli, da je to le začasno in da se bodo vrnili, ko bodo urejene nekatere stvari.

Titov štab naj bi bil takrat v veliki dilemi kaj storiti. Se upreti veliko močnejši zahodni vojski ali popustiti. Tito naj bi celo zaprosil Stalina za pomoč, a ta naj bi rekel „njete“ - ostane naj tako kot smo se zavezniki že dogovorili. To le potrjuje, da je bila usoda Trsta zapečatená že veliko pred osvoboditvijo. Takrat je le malo manjkalo do tretje svetovne vojne, zlasti če bi posredovala Redeča armada. Tito je to dobro vedel in je Trst raje prepustil zaveznikom. Ti so ga hitro zasedli, vključno z njegovo okolico.

Nastanek male države STO

Zavezniki so pospešeno iskali rešitve in že po enem letu (2. julija 1946) je bilo dejansko ustanovljeno Svobodno tržaško ozemlje (STO), t.i. država, ki je dokončno prenehala delovati leta 1955 in se nanjo glede južne meje ne moremo več sklicevati.

Ime za ozemlje je nastalo po vojaškem sporazumu med vlado Demokratične federativne Jugoslavije in vladama Velike Britanije in ZDA, sklenjeno 9. 6. 1945 v Beogradu. Ozemlje STO je obsegalo Istro, Trst, in Slovensko Primorje; razdeljeno na dva dela. V coni A (Trst in del tržaškega Krasa) so se namestile anglo-ameriške vojaške enote, v coni B pa enote Jugoslovanske armade. Takrat je bilo tudi rečeno, da z ustanovitvijo STO ni bila dokončno sklenjena usoda Julijske krajine - slovenskega etičnega ozemlja, ki so ga osvobodile enote JA.

Z mirovno pogodbo v Parizu leta 1947 je večji del Slovenskega Primorja in Istre prišel v okvir Jugoslavije, Trst in Tržič (Monfalcone) z okolico pa v sestav Italije.

10. februarja 1947 je Jugoslavija podpisala mirovno pogodbo z Italijo, o bodoči usodi STO pa naj bi se pogovorili državni podpisniki (Italija in Jugoslavija). Do tega ni prišlo. 20. marca 1948 Velika Britanija, ZDA in Francija pridejo na dan z deklaracijo za revizijo mirovne pogodbe, s tem, da se STO preda v upravo Italiji! Sledil je oster protest Jugoslovancev v Varnostnem svetu OZN. Vrsta pogovorov ni prinesla nikakršnih rešitev. Vedeti je treba, da je leta 1948 prišlo tudi do hudega spora Titove Jugoslavije z ZSSR. 8. oktobra 1953 zavezniki sporočijo, da se umikajo iz cone A in prepustijo upravljanje te cone civilni upravi Italije.

5. oktobra 1954 je bil podpisan tako imenovani Londonski sporazum. Cona B in večji del cone A (strnjeno slovensko prebivalstvo) preide pod civilno upravo Jugoslavije, ostali del cone A s Trstom pa pod upravo Italije. Pravice nacionalnih manjšin so bile urejene s posebnim sporazumom. Trst je bil tedaj tudi dokončno izgubljen.

Franc Krajnc

Bodo morali umakniti edini kiosk v Luciji?

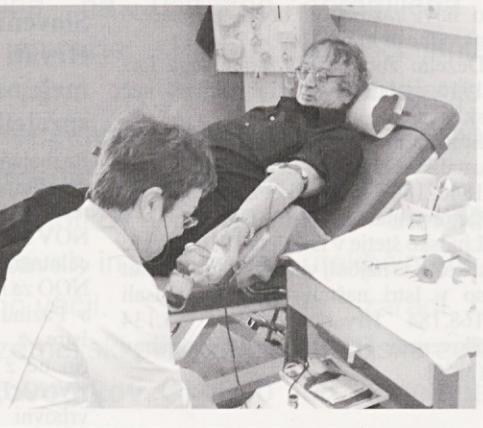

Kiosk podjetja 3DVA v Luciji (na fotografiji) stoji v neposredni bližini Marketa št 7 na zemljišču, ki je v lasti Mercatorja. Sklenjena najemna pogodba med 3DVA d.o.o. Ljubljana in družbo Mercator d.d. Ljubljana se je iztekla in Mercator je ni pripravljen podaljšati. Postavil jim je rok - 25. 2. 2009, do katerega morajo kiosk odstraniti, nam je povedal Jože Širok iz 3DVA. Mercator naj bi to zemljišče potreboval za ureditev prostora pred marketom in bifejem.

Sedaj v 3DVA ne vedo kam bi ta kiosk, ki beleži soliden promet, preselili. Morda nekaj metrov proč v smeri mostu, kjer je občinska zemlja - javno dobro. Zlatan Čebo, ki v kiosku opravlja franšizno prodajo blaga za 3DVA upa, da bodo našli ustrezno rešitev. Obrnili so se že na Občino Piran, če bi jim lahko odstopila kakšen kvadratni meter tik ob pločniku, saj bo Lucija v nasprotnem primeru ostala brez edinega zunanega kioska za prodajo časopisov. Kiosk je pred leti stal blizu mostu pri podvozni cesti. Ker so tam uredili avtobusno postajališče se je moral seliti.

Janko Novak že 141 krat daroval kri

Na transfuzijskem oddelku Splošne bolnišnice Izola se je klicu po darovanju življenjske tekočine 12. februarja že kar dopoldne odzvalo 38 darovalcev. Med njimi je bil tudi absolutni rekorder Janko Novak iz Lucije, ki je že 141 krat daroval kri. Čestitala mu je tudi predstojnica dr. Kramarjeva. Magda Štebljaj iz Lucije je darovala kri že 38 krat, Miljana Troha prvič, Milorad Lončar iz Izole pa že 126 krat. Pri 120. darovanju je dobil uro. Vsi darovalci so na koncu dobili malico za okrepitev - tradicionalno klobaso.

Nova turistična ponudba v Hrastovljah

Kulturno društvo Jože Pohlen, Turistično društvo Hrastovlje in Mestna občina Koper so s povezovanjem in sodelovanjem oblikovali novo turistično ponudbo v znameniti vasi Hrastovlje. Tako so v povezano turistično ponudbo vključili ogled znamenitih fresk v cerkvi Sv. Trojice, ogled galerije kiparskih del odkritelja fresk kiparja Jožeta Pohlena in ogled galerije restavratorja fresk, slikarja Viktorja Snoja.

Akademskega slikarja in kiparja Jožeta Pohlena je predstavil pisatelj Marjan Tomšič, njegov potopis o pokojnem Pohlenu pa sta prebrala domačina Luka in Mitja. Foto: Primorski utrip - AKV.

Kulturno društvo Jože Pohlen in Župnija Predloka, ki upravlja s hrastoveljsko cerkvico, od 8. februarja 2009 dalje ponujata enotno vstopnico za ogled vseh treh lokacij. Ob tej priložnosti je s pomočjo Mestne občine Koper nastala tudi nova zbiranka Hrastovelj, dosegljiva v osmih jezikih v vseh Turistično informacijskih centrih Mestne občine Koper.

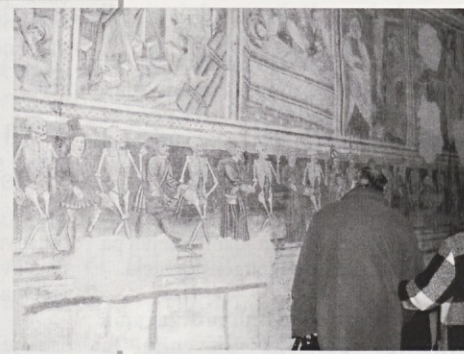
Vasica Hrastovlje leži pod kraškimi robom in predstavlja naravno mejo med kraško planoto in slovensko Istro. Obiskovalcem Hrastovelj so ob kulturnem prazniku pripravili tudi pester program. Brezplačno so si lahko ogledali cerkvico in galeriji. V Galeriji Jožeta Pohlena, ki v Hrastovljah deluje od lanskega maja, so 8. februarja 2009 pripravili poseben kulturni program z gosti Edelmanom Jurinčičem, Bertom Pribcem, Marjanom Tomšičem in Alferijo Bržan.

Hrastovlje so v zadnjem obdobju deležne izjemno hitrega turističnega razvoja. Že v lanskem letu je k pestrejši turistični ponudbi v Hrastovljah prispevalo odprtje Turistično informacijskega centra v sklopu katerega deluje tudi spletna točka, letos pa je Turistična organizacija Koper v Hrastovljah namestila posebej izdelane table, ki bodo obiskovalce usmerjale do obeh galerij in do informacijskega centra v Hrastovljah.

Akademski kipar in slikar Jože Pohlen se je rodil 19. marca 1926 v Hrastovljah materi Ani Rihter in očetu Andreju Pohlenu kot najmlajši od šestih otrok. Vaška učiteljica Ingeborg Mueller in Dionizij Čibelj sta mu leta 1940 omogočila sprejem na Inštitut za likovno umetnost v Firencih. V tistem času je prejel prvo priznanje za svoje delo, študentsko nagrado Donatello. Leta 1946 je maturiral in se vrnil v domače Hrastovlje. Še isto leto se je vpisal na ljubljansko Akademijo za likovno umetnost. Diplomiral je leta 1951 pri kiparju Francišku Smerduju. Po specializaciji se je vrnil na Primorsko, kjer se je uspešno posvečal pedagoškemu poklicu. Prepoznaven je postal z raziskovanjem lastnega likovnega rokopa za katerega je prejel nagrade: III. Nagrada Ars Histriae, 1972; II. Cavino d'oro, 1977; Nagrada vstaje slovenskega naroda, 1983; Kocijančičeva nagrada, 1995. Preminil je 28. oktobra 2005.

Tabor in cerkev Sv. Trojice Poznoromanska s taborskim obzidjem iz konca XVI. stoletja, posvečena 1475, odprta za ogled vsak dan od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Mrtvaški ples je najbolj znameniti del freske. Osnovna misel tega srednjeveškega motiva je, da smo pred smrtjo vsi enaki, ne glede na starost in stan, saj vse vodi smrt skozi ista vrata.

Cena vstopnice in urnik

Galeriji Jožeta Pohlena in Viktorja Snoja sta odprti ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Za vstopnico, ki velja za ogled galerij in cerkve, boste odšteli 3 evre, otroci, študentje in upokojniki pa 1,5 evra. Za skupine nad deset ljudi pa velja cena 2,5 evra po osebi.

Barbara Verdnik ne bo tožila Popoviča

Decembrsko glasilo Mestne občine Koper MOK-15 je dodobra "obdelalo" tudi novinarko Barbaro Verdnik, ki je glasilo prijavila medijskemu inšpektorju.

Pravi, da zaradi tega ne bo tožila župana Borisa Popoviča, pač pa mu pošilja le opozorilno pismo. Kot je povedala na novinarski konferenci 4. 2. 2009 v Kopru želi, da bi bilo več reda na medijskem področju in se bo na povabilo Ministrstva za kulturo vključila v ekspertno skupino za dopolnitev precej luknjaste medijske zakonodaje.

saj je more kazensko ukrepati, razen da prepove izhajanje. Če pa je že ugotovil, da je glasilo MOK izhajalo kot medij po zakonu o medijih, bi potem moral upoštevati vse nadaljnje morebitne kršitve, zlasti glede odgovornega urednika, ki ni vpisan v kolofonu glasila, njegovo ime pa mora biti tudi vpisano v razvidu medijev, nadalje glede programske vsebine (razmerij novinarske objave-oglas), kulture javnega dialoga, pravice do popravka objavljenega obvestila ali odgovora itd.

Veliko sredstev za informiranje

Kot je povedala Barbara Verdnik naj bi Mestna občina Koper za stroške izdajanja glasila (niso vštete plače delavcev) v letu 2007 namenila 58.000 evrov, v letu 2008 77.000 evrov, letos pa naj bi načrtovali za informiranje občank in občanov kat 110.000 evrov.

V medijskem zakonu vrsta nedorečenosti

Barbara Verdnik meni, da je v zakonu o medijih in zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona vrsta nedorečenosti, ki bi jih bilo potrebno odpraviti. Trdi tudi, da „sedanja praksa kaže, da lokalna glasila ne morejo imeti neodvisne uredniške politike. Tako je vsebina glasil lokalnih skupnosti pravzaprav oglaševalska vsebina aktualne občinske oblasti, kar se v koprskem primeru odraža v ekstremni obliki“. Prav smešno je, da v občinskih glasilih ponavadi ne boste prebrali kaj dela na primer občinski svet, kakšni so načrti dela, napovedi, pač pa ponekod le hvalnice, obrekovanje, destrukcije in podobno. Vprašati se je treba čemu so torej (ob poplavi vseh vrst medijev) potrebni tako veliki stroški za največkrat podvajanje informacij.

Pobuda za spremembe

Stranka Zares-nova politika ima v svojem predvolilnem programu tudi resen namen dopolniti ali spremeniti medijsko zakonodajo.

Zagotovo bo spet vroče, saj gre za občutljivo zakonodajo. Spomnimo se samo peripetij okrog spremembe in dopolnitve Zakona o RTV. Barbara Verdnik je glede domnevnih anomalij v zakonu o medijih že pisala ministrici za kulturo Majdi Širca. Kot je povedala je že ustanovljena ekspertna skupina, katere članica je in ki bo v najkrajšem možnem času pripravila spremembe in dopolnitve zakona ter besedilo poslala v nadaljnjo obravnavo in sprejem v DZ.

„Borisa Popoviča ne bom tožila, ker se ne mislim spuščati na tak nivo, sem mu pa poslala pismo z opozorilom kaj ga lahko doleti, če bo nadaljeval z gonjo zoper mene“, nam je povedala Barbara Verdnik.

FK

Športnik občine Piran 2008

Športniki občine Piran sta Vesna Dekleva Paoli in Klara Maučec

Državni prvaki malce v senci

V piranskem Tartinijevem gledališču so v organizaciji Športnega in mladinskega centra ter Občine Piran v petek, 30. januarja, športnikom in športnicam podelili priznanja za dosežene rezultate v minulem letu. Olimpijki jadralki Vesna in Klara iz Jahtnega kluba Portorož sta si prislužili naziv športnici leta. Na oder niso povabili državnih prvakov, kateri so bili nad tem razočarani.

Ekipa leta v individualnih športnih panogah (ženske): **Teja in Alja Černe** iz Jadranskega kluba Pirat. Moška ekipa: Strelsko društvo Portorož. Ekipaletavkolektivnih športnih panogah 2008: Športno društvo roketna šola Piran »Vrtovi Istre«. Športnice in športnike je pozdravil župan **Tomaž Gantar** in ocenil minulo leto na športnem področju kot uspešno, kajti o tem govorijo že sami rezultati športnikov in športnih delavcev. **Matjaž Ukmar** je poudaril, da se v Športnem in mladinskem centru zavedajo pomena športa in napovedal naložbe v šport in tovrstno infrastrukturo.

je Športni in mladinski center izključil z naslovnice – žogo s simboli našega športa.

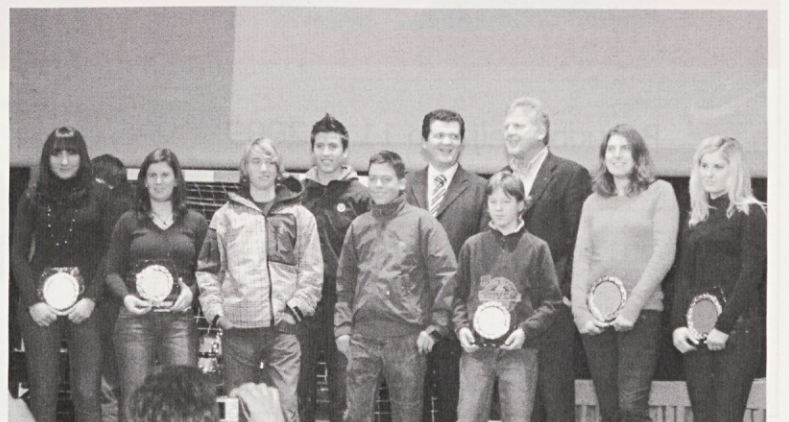
Podelili so tudi priznanja za odmevnejše športne dogodke v občini in se zahvalili podjetjem, ki so izkazali

Jasmin Bečirovič iz Thai-Boxing kluba Tiger in **Mladen Raičić** iz Društva za borilne veščine Piran sta bila nagrajena za dosežke v neolimpijski panogi. Kot vsako leto so podelili tudi nagrade obetavnim mladim športnikom. Posebno priznanje je prejel **Tim Škerbec** iz Košarkaškega kluba Splošna plovba Portorož. Zasluzna športna delavca sta **Jovo Stevanović** (Šahovsko društvo Piran) ter **Peter Vidmar** (Jahtni klub Portorož). Največ je bilo državnih prvakov (kar osem iz Športnega kluba Flip Piran). Njihova imena so samo na hitro prebrali. Prvaki niso bili povabljeni na oder, kljub bučnem aplavzu. Priznanja so jim podelili po končani prireditvi. Prejeli so jih od zaposlene delavke na Športnem in mladinskem centru. Razočaranje in ogorčenje je bilo čutiti, kajti nekateri so nam telefonirali, da jim je bilo žal, da so se udeležili podelitve.

naklonjenost športu. Prireditve so popestrili s kulturnim programom.

Na koncu prireditve je povezovalc **Iztok Gustinčič** (Sons) večkrat zaman pozval nagrajence na oder za skupno fotografijo. Prava škoda, saj bi športniki lahko imeli skupno spominsko fotografijo. Zanimivo, da

Sodu je izbilo dno pisanje v 15. decembrski številki Informativne publikacije Mestne občine Koper (MOK-15), ko naj bi po njenih besedah župan Boris Popovič zlorabil občinsko glasilo za obtoževanje ali bolj rečeno politični obračun s svojimi nasprotniki. Med "žrtvami" je tudi novinarka Barbara Verdnik, nekdanja direktorica Primorskih novic in sedanja predsednica Mestnega odbora Zares-nova politika v Kopru. Glasilo MOK jo v decembrski številki označi kot „najbolj nepristransko novinarko, dokazano simulantko“ in ji v posebni rubriki prilepi kar dve črni piki ter jo tako javno diskreditira. Ne vemo, ali je lahko izkoristila zakonsko možnost popravka?

Inšpektor prepovedal izhajanje glasila

Barbara Verdnik, ki kot kaže še vedno nima poravnanih vseh računov s Popovičem (ne vemo, če je tudi njegova zasluga za odstavitve Verdnikove z mesta direktorice Primorskih novic), je prepričana, da je koprsko občinsko glasilo z decembrsko številko prestopilo mejo dovoljenega. Po eni strani zato, ker ima vse atribute medija po Zakonu o medijih - in bi zato moralo biti vpisano v razvid medijev, po drugi strani pa meni tudi, da na občini zlorablajo to glasilo za obračun s svojimi političnimi nasprotniki. Ker je po oceni medijskega inšpektorja Ivana Pala imelo glasilo z nazivom Informativna publikacija Mestne občine Koper programske vsebine, ki kažejo na medij po zakonu o medijih, ni pa bilo vpisano v razvid medijev, jim je inšpektor prepovedal nadaljnje izhajanje v taki obliki. Odločbo jim je izdal 23.1. 2009. Pristojni inšpektor lahko izdajatelju,

v tem primeru Mestni občini Koper, ki razširja programske vsebine prek medija in ne da bi bil vpisan v razvid, prepove opravljanje dejavnosti ter mu zaseže delovne priprave, izdelke in material, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti (16. člen Zmed).

Na tiskovni konferenci smo izvedeli, da namerava MOK ustanoviti lastno podjetje ali izdajo glasila zaupati ustrezni registrirani medijski hiši. Sicer pa občina lahko vpiše svoje glasilo tako kot veleva zakonodaja, na kar jo je opozarjal tudi inšpektor.

Nejasen 2. člen zakona

Zakon o medijih (Zmed) UL št. 35/11. 5. 2001 v 2. členu ugotavlja kaj lahko štejemo med medije, kako je s programskimi vsebinami in pa katere izdaje niso mediji po tem zakonu. V 3. odstavku tega člena piše med drugim, da uradna glasila lokalnih skupnosti in druge uradne objave niso mediji, razen če s tem zakonom ni določeno drugače. Že v 2. členu torej ni videti jasne razmejitve, ali je na primer občinsko glasilo hkrati uradno glasilo in kaj so potem druge uradne objave? Če bi bilo v zakonu opredeljeno, da so Uradne objave (občinski odloki, uredb...) zavezujoč pravni dokument na lokalni ravni, ki ga izdaja najvišji organ lokalne skupnosti, bi morali najti razlago tudi kaj so to „uradna glasila lokalnih skupnosti“. So to občinske informacije, glasila, mediji ali kaj drugega? Vemo namreč, da občine povečini sploh ne objavljajo uradnih objav (odlokov...) v svojih glasilih, pač pa v drugih časnikih, čeprav bi lahko tudi uradne objave objavljale v svojih glasilih (če bi bila pravilno vpisana v razvid medijev) in bi s tem tudi kaj prihranile. Verjetno gre razloge iskati v ne preveč pogostih izdajah občinskih glasil.

Kaj je ugotovil medijski inšpektor?

„Medijski inšpektor je nesporno ugotovil, da ima glasilo MOK-15 glede na programsko vsebino vse atribute medija po zakonu o medijih in da je torej nezakoniti izhajalo pod imenom Informativna publikacija Mestne občine Koper“, je na novinarski konferenci (4. 2. 2009) na sedežu Zares v Kopru povedala Barbara Verdnik. To pa je tudi vse kar lahko ugotovi medijski inšpektor,

Center tehnike Koper

Ljubljanska cesta 5, tel.: 05/662 69 10

Nakupi s kartico
Mercator Pika
in določeno število zbranih pik,
vam lahko v določenem
bonitetnem obdobju prinesejo
dodatni 3 do 6 odstotni popust.

ZA VAŠ VALENTINOV POGRINJEK.

Darilni set
različna pakiranja
4,79 EUR

Darilni set
različna pakiranja
Redna cena: 6,76 EUR

4,99 EUR

26%
prihranka

Ponudba velja do 11. 3. 2009
oz. do prodaje zalog.

Mercator
najboljši sosed *60 let*

MESTNA KNJIŽNICA PIRAN V NOVIH PROSTORIH

V četrtek, 5. februarja 2009, so na Župančičevi ulici 4 v Piranu, kjer je prej domoval piranski arhiv, svečano odprli novo sodobno opremljeno knjižnico. S prenovo stavbe so skoraj podvojili površino namenjeno uporabnikom knjižnice in sicer s prejšnjih 220 m² na Tartinijevem trgu 1, kjer je prostore dobilo sodišče, na 407 m², za njeno upravo pa je Občina Piran zagotovila prenovljene prostore na Tartinijevem trgu 10. Pomembno se zdi, da je ustanoviteljica knjižnice Občina Piran s to naložbo zagotovila nadaljnjo knjižnično dejavnost v samem mestu, knjižnico pa dobi tudi Lucija.

Prenova prostorov za knjižnično dejavnost v vrednosti 800 tisoč evrov zajema prenovo celotne zgradbe, zamenjavo vseh tlakov, sten, električnih instalacij, prezračevanja, gretja in hlajenja, toplotno in zvočno izolacijo, sanacijo ravne strehe v obliki terase ter novo sodobno opremo. Ohranili so tudi mogoče polkrožno stopnišče, ki vodi v prvo nadstropje knjižnice, dostop do 1. nadstropja pa je možen tudi z dvigalom.

Občina Piran je na podlagi javnega razpisa delo zaupala podjetju Planinvest iz Portoroža, ki je v pritličju uredilo oddelek za otroke in mladino ter čitalnico z ločenimi prostori z udobno oblaženo sedežno garnituro, kjer si je mogoče izposoditi dnevno časopisje in revije. Oddelek za najmlajše vsebuje tudi pravljčni kotiček s floto jadrnic.

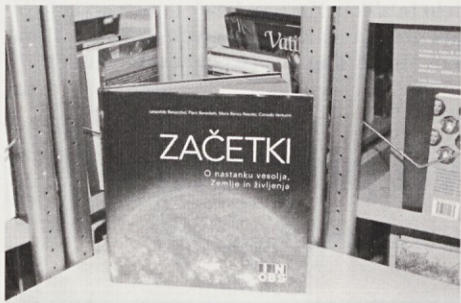
Prvo nadstropje je namenjeno odraslim, v njem se med celično zasnovanimi tematskimi knjižnimi oddelki nahajajo čitalniška mesta, obiskovalci pa si lahko ogledajo dragoceno zbirko v sodobnem domoznanskem oddelku, ki s številnimi izložbami omogoča kakovostno predstavitev zanimivega in redkega gradiva ali pa se podajo v večnamenski multimedijijski prostor, kjer si lahko ogledajo izbrane posnetke ter v izoliranem prostoru prisluhnejo glasbi. Na voljo je tudi več računalniških uporabniških mest s prostim, a varnim dostopom do svetovnega spleta.

Prenovljena knjižnica je v celoti dostopna tudi gibalno oviranim osebam, omogoča pa tudi sodobne načine izposoje, vključno s knjigomatom. Knjižnica je lepo urejena in zaradi velikih steklenih oken vidna tudi od zunaj. Problem, ki ga bo treba nekako rešiti je avtomobilski promet po Župančičevi mimo knjižnice, kar bi lahko bilo nevarno predvsem za otroke.

Knjižnična zbirka je v povojnih letih narasla iz skromnih 4.000 enot gradiva na več kot 65.000 enot. Knjižnica letno nakupi preko 3.500 enot, z darovi pa pridobi še dodatnih 500 do 1.000 enot letno. Knjižnica ima okoli 3.500 članov, letno jim posodijo okoli 100.000 knjig in drugega gradiva. V sodelovanju z okoli 300 knjižnicami v Sloveniji lahko piranska knjižnica zagotovi tudi knjigo ali drugo gradivo, ki je morda trenutno ne bi imela na policah. Imajo tudi bogato prireditveno, informacijsko in v zadnjem času tudi založniško dejavnost.

Številne ljubitelje knjig je najprej pozdravil župan Občine Piran Tomaž Gantar, ki se je zahvalil vsem izvajalcem, arhitektu, nadzornici-koordinatorki in kolektivu knjižnice. Napovedal je, morda čez dva meseca, odprtje knjižnice tudi v Luciji in sicer na Obali nasproti ribarnice, v najetih prostorih od firme Intertainment d.o.o., v lasti Mira Brkoviča iz Lucija.

Goste je pozdravila tudi direktorica mestne knjižnice Piran Oriana Košuta Krmac, ki je orisala razvojno pot piranske knjižnice, ki je po 50 letih domovanja v pritličnih prostorih sodne palače na Tartinijevem trgu 1 dobila nove lepe in precej večje prostore. V mrzlih septembrskih dneh leta 2008 so z živo verigo prenesli v nove prostore preko 30.000 enot gradiva. Ob tej priložnosti se je javno zahvalila dijakom in profesorjem piranske gimnazije, učencem slovenske in italijanske osnovne šole in vsem, ki so pri tem sodelovali.

Sejmi

Portorož
Marina Portorož
INTERNAUTICA - mednarodni navtični salon, 12. - 17. 5. 2009.
Organizator: Studio 37, Ljubljana.

Izola
Marina Izola
IZOLA BOAT SHOW - slovenski prodajni salo navtike, 15. - 20. 9. 2009.
Organizator: EXPONAUTIC d.o.o., Ljubljana.

Koper
Bonifika
PRIMORSKI SEJEM - mednarodni obrtno podjetniški sejem, 28. - 31. 5. 2009.
Organizator: Primorski sejem d.o.o., Koper.

Ljubljana
Gospodarsko razstavišče
GAST expo - mednarodni strokovni sejem gastronomije in hotelske opreme, 8. - 11. 2. 2009.
SLADOLED - mednarodni sejem sladoleda, 8. - 11. 2. 2009.
VINO - mednarodni vinski sejem, 8. - 11. 2. 2009.
TIP - turizem in prosti čas, 22. - 25. 1. 2009.
SALON PLOVIL, 22. - 25. 1. 2009.
PROMARKET - sejem in kongres prodaje, marketinga in oglaševanja, 17. - 19. 2. 2009.
DOM, 3. 3. - 8. 3. 2009.
SEJEM ELEKTRONIKE, 24. - 26. 3. 2009.

Gornja Radgona
22. mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov, 31. 3. - 4. 4. 2009.
6. mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi, 17. - 19. 4. 2009.
Organizator: Pomurski sejem.

Trst
OLIO CAPITALE - sejem oljčnega olja, 6. - 9. 3. 2009.
SAILING SHOW - sejem navtike in turizma, 8. - 11. 10. 2009.
Organizator: Fiera Trieste. Tel. 0039/040 9494 111.

Gorica (Italija)
POLLICE VERDE - sejem za vrtnarstvo, urbane zelene površine, ekologijo in življenje v naravi, 27. - 29. 3. 2009.
ESPOMEGO - mednarodni vzorčni sejem, 24. - 26. 4. in 1. - 3. 5. 2009.
Organizator: Udine e Gorizia Fiere SpA. Telefon: 0039/ 0432 49 51.

Berlin (ZRN)
ITB - Mednarodna turistična borza, 11. - 15. 3. 2009.
Organizator: Messe Berlin GmbH, Messedamm 22, 14055 Berlin. Telefon: 0049/ 30 30380.

Beograd
Mednarodni sejem turizma, 26. 2. - 1. 3. 2009
Mednarodni sejem navtike, 11. - 15. 3. 2009.
Mednarodni avtomobilski salon, 27.3. - 5. 4. 2009.
Organizator: Beograjski sajam. Telefon: 00381/11 2655 555.

NAROČILNICA primorski utríp

IME IN PRIIMEK: _____

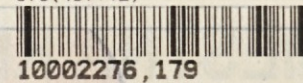
TOČEN NASLOV: _____

POŠTNA ŠTEVILKA: _____

LETNA NAROČNINA (12 ŠTEVILK) 12,00 EUR

DATUM: _____ PODPIS: _____

IZPOLNJENO NAROČILNICO POŠLJITE NA:
PRIMORSKI UTRIP, OBALA 125, 6320 PORTOROŽ

Kakšne so prednosti varčevanja v krovnem skladu?

- Odlog ugotavljanja davčne obveznosti: prehodi med podskladi istega krovnega sklada so neobdavčeni.
- Enostavnost in preglednost: vlagatelji lahko stanje na računu posameznega podsklada dnevno spremljajo v spletni poslovalnici NLB Klik.
- Privlačni varčevalni načrti: z njimi je možno varčevati enostavno in postopno, hkrati pa nudijo popuste pri vstopnih stroških.
- Storitve NLB Plus – enostavno prenašanje sredstev iz osebnega računa na račun izbranega podsklada.
- Široka ponudba podskladov krovnega sklada pokriva vsa ključna naložbena področja po svetu.

Vabimo vas, da se za več informacij ogledate v NLB Poslovalnici Lucija, Obala 112 ali nas pokličete na (05) 617 51 00.

www.nlbskladi.si

NLB ¹⁰ Skladi

V Piranu so odprli prostore za briškolo in trešet

Umberto Radojkovič in Slobodan Simič Sime odpirata prostor za igranje briškole in trešete.

Pri znanem gostišču Kantina Umberta Radojkoviča na Trgu 1. maja v Piranu so 25. januarja 2009 svečano odprli prostor, v katerem bodo poslej lahko Pirančani in drugi gostje igrali stoletno avtentično in tradicionalno igro briškolo in trešet. "To je igra, ki združuje in prav je, da jo negujemo, se učimo, organiziramo turnirje", je na odprtju povedal Slobodan Simič Sime, vodja skupine, ki je skupaj z lastnikom gostišča Umberto Radojkovičem prerezal otvoritveni trak. Člani skupine, ki so se takoj pomerili v igranju kart, so bili s pogoji zelo zadovoljni. Še en dokaz, da je mogoče tudi v mestu Piran vpeljati in ponuditi nekaj novega - tokrat za druženje prijateljev briškole in trešeta.

Prvi igralci briškole v novih prostorih na Trgu 1. maja v Piranu. FOTO: FK-Primorski utrip.

Aeroklub Portorož kupil letalo

Člani društva Aeroklub Portorož so lani v nemškem Wilhemshafnu kupili rabljeno dvosedežno letalo znamke Piper PA-38 Tomahawk, ki je primerno za šolanje športnih pilotov in učenje letenja. Po osmih urah letenja na Silvestrovo, 31. 12. 2008, sta pilota pristala na letališču Portorož, kjer bo letalo tudi stacionirano. To nedvomno pomeni novo pridobitev za letališče, ki se trenutno nahaja v globoki finančni krizi.

Kot nam je povedal predsednik društva Dragiša Djordjevič Stanislavjevič letalo ni hrupno (ima dušilec zvoka). Kupili so ga na območju EU, zato so lahko izkoristili možnost, da je ostalo v Nemškem registru D-EMTW. V relativno mladem društvu so z rezultati svojega dela zelo zadovoljni. Dobili so tudi dovoljenje za šolanje športnih pilotov in vadbene polete.

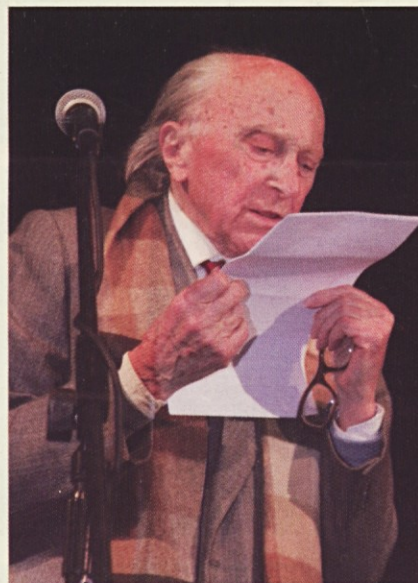
Njihova internetna stran: www.akpz.si

Proslave v čast našemu poetu Prešernu

Slovenski kulturni praznik 8. februar smo slavnostno obeležili po vsej Sloveniji. Osrednja proslava je bila v Cankarjevem domu v soboto, 7. februarja, na kateri so podelili dve Prešernovi nagradi in šest nagrad Prešernovega sklada. Prešernovo nagrado 2009 sta prejela igralka Stefanija Ana Drole za obsežni umetniški opus ter za življenjsko delo in slikar Zmago Jeraj za ustvarjanje in bogatenje likovne umetnosti. Nagradenci Prešernovega sklada 2009 so: Sabina Cvilak Damjanovič (sopranistka), Nenad Firšt (skladatelj), Marko Mandić (igrallec), Tobias Putrih (kipar), Goran Vojnović (pisatelj) in Miran Zupanič (scenarist in režiser). Kulturni praznik so zaznamovali tudi na Slovenski obali, v Kopru, Izoli in Piranu.

V Piranu prvič podelili Tartinijevo priznanje

Visoko priznanje za izjemne stvaritve s področja kulture je prejela Ondina Lusa.

Slavnostni govornik Boris Pahor je glede zgodovinskih krivic državo prešerno prosil k večji odločnosti.

Proslava v organizaciji Občine Piran je bila v petek, 6. februarja, v veliki dvorani portoroškem Avditoriju. Po Zdravljici, ki jo je ob klavirski spremljavi Lucienne Lonchina zapel Neven Stipanov, so okoli 350 povabljenih v veliki dvorani Avditorija dobri dve uri razveseljevali številni mladi nastopajoči umetniki, glasbeniki, pevci in plesalci z naših domačih piranskih odrov, ki dosegajo visoko umetniškega udejstvovanja. Najprej je nastopila plesna skupina Metulj, na zadnje profesorji Glasbene šole Piran in z vrhunsko točko umetniških plesnih gibov Dana Petretič in Siniša Bukinac.

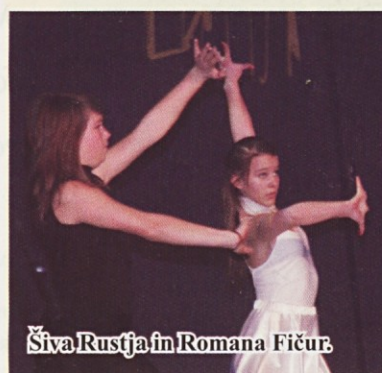
Župan Občine Piran Tomaž Gantar je na Prešernov kulturni praznik prijetno presenetil s prvim Tartinijevim priznanjem, česar kot kaže vse doslej nismo znali umestiti niti v zgodovinske obletnice piranskega virtuoza. Priznanje za izjemne stvaritve s področja kulture je prejela Ondina Lusa iz Skupnosti Italijanov Piran.

Letošnji slavnostni govornik je bil tržaški pisatelj, osebnost Primorske 2008 in kandidat za Nobelovo nagrado za literaturo - Boris Pahor, ki je večji del svojega govora posvetil zgodovinskemu razvoju in tegobam v tukajšnjih krajih, t.i. nadgrajevanju Osima, neizdelani "formuli" v slovensko-hrvaških odnosih glede določitve meje, o suverenosti, ki nam

je ne bo nihče poklonil, niti v združeni Evropi in si jo bomo morali vedno znova priboriti sami.

Prešernov zgleđ nam lahko pomaga, je na koncu svojega slavnostnega govora poudaril Boris Pahor. Po prireditvi je Občina Piran priredila druženje s pogostitvijo v avli Avditorija.

Šiva Rustja in Romana Fičur.

◀ Milica Jan je kupila najnovejšo knjigo Borisa Pahorja - Moje suhote. Žal je slavnostni govornik odšel že pred zaključkom proslave, zato ni mogla dobiti njegovega avtograma. FOTO: FK-Primorski utrip.